

Gagauz dili hem literatura okumaklari

1-4 klaslar

KURİKULUM

2021

Научно-исследовательский центр Гагаузии им. М. В. Маруневич

Группа по модернизации Куррикулума

Ришилян И. Д., руководитель группы, заведующая отделом учебно-методических разработок, Научно-исследовательский центр Гагаузии им. М. В. Маруневич, Комрат

Банкова И. Д., доктор филологии, конференциар университет кафедры гагаузской филологии, Комратский государственный университет

Сорочяну Е. С., доктор филологии, конференциар университет Молдавского государственного университета, ст.н.с. Института культурного наследия, Сектор «Этнология гагаузов»

Кочанжи Н. П., преподаватель гагаузского языка и литературы первой дидактической категории, Гимназия им. Ф. Ангели, с. Гайдары

Киося Е. Н., преподаватель гагаузского языка и литературы первой дидактической категории, Теоретический лицей, с. Чишмикиой

Оглавление

Введение

1. Куррикулум учебной дисциплины для начального образования. Концептуальные основы

1.1. Система компетенций для начального образования

1.2. Куррикулум учебной дисциплины как куррикулумный продукт

2. Gagauz dili hem literatura okumakları

2.1. «Gagauz dili hem literatura okumakları» disziplinanın kurikulumu

2.1.1. Disziplinanın speşifika kompetenşiyaları

2.1.2. Disziplınayı kollamak

2.1.3. İçindeki birimnerä görä saatların teklifli bölünmesi

2.1.4. Klaslara görä modulların içindekisi

2.1.5. Üretim birimneri

1 klas

- İçindeki birimnär
- İçindeki birimnerin açıklanılması
- Teklifli literatūra

2 klas

- İçindeki birimnär
- İçindeki birimnerin açıklanılması
- Teklifli literatūra

3 klas

- İçindeki birimnär
- İçindeki birimnerin açıklanılması
- Teklifli literatūra

4 klas

- İçindeki birimnär
- İçindeki birimnerin açıklanılması
- Teklifli literatūra

Библиосайтография

Введение

Данный предметный куррикулум «Gagauz dili hem literatura okumakları. 1-4 klas» (родной язык) является куррикулумным продуктом в составе Куррикулума для начального образования, который, в свою очередь, составляет часть Национального Куррикулума и представляет собой регламентирующий документ и нормативный акт, предусмотренный для внедрения в образовательный процесс в начальных классах.

Настоящий предметный куррикулум принадлежит к пятому поколению этого типа документов и является третьим поколением куррикулумов, основанных на компетенциях. Необходимость разработки Проекта нового методологического подхода и модернизации с внесением изменений в Куррикулум была определена различными реалиями:

- новые образовательные и куррикулумные политики в области развития системы образования (разработка и внедрение образовательных стандартов, реконцептуализация оценивания результатов обучения в начальном образовании, концептуализация системы менеджмента куррикулума и т. д.);
- изменение социолингвистической ситуации в АТО Гагаузия в последние годы;
- принятие Закона АТО Гагаузия № 30 от 26.10.2018г. «О расширении сферы применения гагаузского языка»;
- уязвимые методологические и содержательные аспекты, выявленные в процессе мониторинга предыдущего куррикулума.

Развитие куррикулума было поддержано процессом системного и целостного оценивания предыдущих куррикулумов, на основе апробированной методологии [22, 23]. Также были учтены и международные тенденции куррикулумного развития [23, стр. 5-6].

Выделим главные изменения, осуществленные в предметном куррикулуме:

- Переформулировка специфических компетенций учебных дисциплин, с выявлением основных отношений и ценностей и в соответствии с профилем выпускника начальной школы. Обеспечение меж- и трансдисциплинарных связей при помощи формулирования специфической компетенции из категории интеграции и переноса. Количественное соотношение специфических компетенций с возможностями учебного предмета.
- Переопределение учебных единиц на основе статуса и бинама компетенций, которые становятся новой

референциальной системой образовательных целей, а содержания становятся средствами формирования компетенций. Обеспечение единой структуры учебных единиц по начальным классам.

- Пересмотр систем единиц компетенций в контексте динамики формирования специфических компетенций по учебным единицам, по классам. Эшелонирование результатов обучения по завершении каждого класса, которые постепенно ведут учащихся к приобретению специфических предметных компетенций по окончании начальной школы.

- Целесообразные перераспределения и сокращения единиц содержаний. Выделение в единицах учебных содержаний списков терминов, специфичных для соответствующей дисциплины: слова/ словосочетания, которые должны войти в активный словарный запас учащегося по завершении данной единицы обучения.

- Обеспечение необходимого количества часов для эффективного процесса преподавания-учения-оценивания: добывания, понимания, применения, анализа- синтеза учебных приобретений; осуществления стратегий оценивания в контексте критериального оценивания через декрипторы (КОД).

- Продвижение (интер)активных дидактических стратегий, практического(эмпирического) обучения, элементов задачного обучения, проектных методов, кейс- технологий, в целесообразных комбинациях с апробированными временем методами для младшего школьного возраста: игровыми, словесными, наглядными, практическими.

Предметный куррикулум для начального образования выполняет две основные функции: регулирующую и стратегическую. Функции куррикулума определяют основные категории пользователей данных документов: авторы куррикулумов, учебников и других дидактических ресурсов, менеджеры в образовании и учителя, учащиеся и их родители.

Авторы учебников и других дидактических ресурсов обязаны полностью соблюдать положения и рекомендации куррикулума при разработке содержаний и учебных заданий. Учебники должны соответствовать концепции куррикулума, быть доступными, функциональными и действенными, выполнять как информативную функцию, так и формативную, обеспечивая тем самым самостоятельное и управляемое исследование и открытие, стимулируя самообразование, самооценивание, и, в результате, обеспечивая формирование компетенций. Авторы учебников имеют право:

- изменять порядок содержаний, если это не нарушает научную и дидактическую логику учебного предмета;
- по-разному объединять элементы содержаний в главах учебника, не нарушая при этом внутреннюю логику развития понятий, специфических для данной учебной дисциплины.

Учителя обязаны использовать куррикулум при проектировании и осуществлении учебного процесса в классе. Куррикулум утверждает творческий подход и свободу выбора учителя. В условиях следования спроектированным компетенциям и полного прохождения обязательных учебных содержаний, в зависимости от имеющихся ресурсов, учитель имеет право:

- изменять количество часов для определенных содержаний;
- применять индивидуальный подход и дополнять рекомендованные виды учебной деятельности и школьные продукты;
- проектировать и осуществлять оригинальные дидактические стратегии преподавания-учения и оценивания, выбирая различные методы и техники.

На основе предметного куррикулума учителя составляют индивидуализированные учебные планы для учащихся с особыми образовательными потребностями [21].

Менеджеры должны применять куррикулум для мониторинга качества образовательного процесса.

Куррикулум предоставляет учащимся возможность ознакомиться с планируемыми результатами обучения в каждом классе, активизируя тем самым процесс их самовоспитания.

Куррикулум дает родителям необходимую информацию для того, чтобы эффективно следить за процессом обучения своих детей и помогать им в достижении результатов.

Выделяем несколько условий для успешного внедрения куррикулума:

- продвижение эффективного менеджмента внедрения куррикулума;
- создание благоприятного социально-психологического климата;
- создание соответствующей образовательной среды;
- создание условий для стимулирования мотивации учителей и учащихся;
- осознанное принятие субъектами образовательного процесса тех изменений, которые происходят при развитии куррикулума;
- эффективный партнериат школы и родителей, согласно Межотраслевой стратегии развития родительских навыков и компетенций на 2016-2022 годы [19];
- эффективный партнериат школы и представителей местного сообщества.

1. Куррикулум учебной дисциплины для начального образования. Концептуальные основы

1.1. Система компетенций для начального образования

Ключевым компонентом куррикулума для начального образования является

«Главной образовательной целью является формирование гармоничной личности и развитие системы компетенций, включающей знания, умения, установки и ценности, обеспечивающие возможность активного участия индивида в общественной и экономической жизни.»
Кодекс об образовании :публики Молдова, Ст. 11(1)

«Миссия начального образования: Начальное образование способствует формированию ребенка как свободной и творческой личности, обеспечивая развитие необходимых компетенций для продолжения обучения в гимназическом образовании.»
Кодекс об образовании Республики Молдова, Ст. 26

«Школьная компетенция - это интегрированная система знаний, навыков, отношений и ценностей, приобретённых, сформированных и развитых учеником в процессе обучения, мобилизация которой позволяет распознавать и решать различные проблемы в разнообразных контекстах и ситуациях.»
Основы Национального Куррикулума

Фигура 1. Динамическая структура компетенции (Модель PISA)

Система компетенций для начального образования включает:

- A. Ключевые/трансверсальные/трансдисциплинарные компетенции
- B. Специфические компетенции учебных дисциплин
- C. Единицы компетенций

A. Ключевые/трансверсальные компетенции составляют важную куррику- лумную категорию и определяются на высоком уровне абстрактизации и обобщения:

- обозначают ожидания общества относительно школьного образования в целом, а также к самым общим достижениям, которые должны достигнуть учащиеся по завершению обучения в школе;
- являются выражением действующих образовательных политик, а также типа личности, который предлагается сформировать.
- отражают международные тенденции развития образовательных политик, предусмотренные в Рекомендациях Совета Европы о ключевых компетенциях обучения в течение жизни, Докладе Международной комиссии по образованию для XXI века, Рекомендациях ЮНЕСКО и т. д.

Кодекс об образовании Республики Молдова, Ст. 11(2), полагает следующие ключевые компетенции:

- a. общения на румынском языке;
- b. общения на родном языке;
- c. общения на иностранных языках;
- d. в математике, науках и технологиях;
- e. в цифровых технологиях;
- f. умения учиться;
- g. социальные и гражданские;
- h. предприимчивости и инициативности;
- i. культурного самовыражения и осознания культурных ценностей.

Трансверсальность - важная характеристика ключевых компетенций. Ключевые/трансверсальные компетенции пересекают различные сферы общественной жизни, следовательно - и границы учебных предметов. Таким образом, трансверсальные компетенции могут быть, одновременно, и трансдисциплинарными, в большей степени свойственными учебным дисциплинам.

Трансдисциплинарные компетенции:

- конкретизируют трансверсальные компетенции по определенным областям знаний/куррикулумным областям;
- интегрируют различные действия, являющиеся общими/ассоциированными для различных учебных дисциплин, обычно, из одной куррикулумной области;
- образуются «вокруг» тем, которые являются общими для различных учебных дисциплин.

Ключевые/трансверсальные/трансдисциплинарные компетенции формируются и развиваются прогрессивно и постепенно по уровням и циклам образования. Согласно миссии и возможностям начального образования, выделяются два характерных этапа: этап базовых приобретений - I, II классы; этап развития - III, IV классы.

«Профиль формирования выпускника является регламентирующим компонентом Национального Куррикулума. Навыки, отношения и ценности (компетенции), составляющие профиль выпускника, являются трансдисциплинарными и определяют учебные результаты, которые должны быть получены при применении Национального Куррикулума». основы Национального Куррикулума

Трансдисциплинарные компетенции для начального образования описаны Профилем выпускника - новым понятием из категории образовательных целей системы образования. Профиль выпускника начальной школы проектирует образовательный идеал на первый уровень системы образования.

Образовательный идеал школы Республики Молдова состоит в формировании инициативной и способной к саморазвитию личности, которая обладает не только системой знаний и необходимых компетенций для востребованности на рынке труда, но и независимостью мнений и действий, открытостью к межкультурному диалогу в контексте освоенных национальных и мировых ценностей.

Кодекс об образовании Республики Молдова, Ст. 6

Профиль выпускника структурирован по четырем общим характеристикам выпускников школ, молодых граждан Республики Молдова. Профиль выпускника начальной школы описывается следующими характеристиками [apud 2, p.27-32].

- Лица, уверенные в собственных силах:
 - знают и ценят свои сильные стороны и области знаний, которые необходимо развивать;
 - проявляют уважение к окружающим и заботу о них;
 - могут отличать хорошее и плохое, правильное и неправильное;

- знают, как задавать вопросы для лучшего понимания информации;
 - свободно изъясняются и верят в собственные идеи;
 - выражают/делят с другими удовлетворение и радость от полученных результатов и успехов;
 - принимают решения, прислушиваясь к мнениям и советам.
- Лица, открытые для обучения на протяжении всей жизни:
 - проявляют любознательность к изучению нового;
 - выражают мнение относительно способов обучения, которыми на них воздействуют;
 - знают области знаний, в которых необходима поддержка процесса обучения;
 - просят о необходимой поддержке;
 - проявляют внимание и интерес к мнению других лиц;
 - активно участвуют в различной деятельности формального и неформального обучения;
 - описывают ситуации неформального обучения, с которыми сталкиваются ежедневно в жизни;
 - проявляют внимание и концентрацию в процессе обучения.
 - *Активные, продуктивные, творческие, продвигающие инновации лица:*
 - знают и применяют правила здорового образа жизни;
 - знают и применяют нормы правильного и эффективного общения в различных контекстах;
 - с интересом участвуют в совместной деятельности со сверстниками;
 - проявляют желание помочь одноклассникам;
 - определяют проблемы, связанные с повседневной жизнью и обучением;
 - проявляют усилия и предлагают помощь в решении проблем;
 - проявляют любознательность к инновационной деятельности;
 - проявляют творчество в различных областях по интересам;
 - участвуют в волонтерской деятельности.
 - *Лица, проявляющие гражданскую позицию и ответственность:*
 - знают фундаментальные права ребенка и обязанности, связанные с каждым правом;
 - проявляют интерес и участвуют в культурных и общественных событиях школы и общества;
 - отмечают ежедневные проблемы, с которыми сталкиваются семьи, соседи, одноклассники;
 - проявляют интерес к проблемам лиц с ограниченными возможностями;
 - проявляют интерес и уважение к ценностям и мнениям других;
 - знают и уважают национальные символы Республики Молдова;
 - знают традиции и главные народные обычаи в культурном разнообразии Республики Молдова и участвуют в деятельности, посвященной им.

в. Специфические компетенции учебных дисциплин выводятся из трансдисциплинарных и ключевых/трансверсальных компетенций. Специфические компетенции учебной дисциплины - это интегрированные системы знаний, навыков, отношений и ценностей, которые должна сформировать/развить учебная дисциплина на начальном уровне образования, в соответствии с школьным обучением в целом [2, стр. 24]. Специфические компетенции каждой учебной дисциплины представлены в соответствующем предметном курсе и должны быть сформированы к концу четвертого класса.

с. Единицы компетенций - это составляющие компетенций. Единицы компетенций опосредуют формирование специфических компетенций, составляя этапы/«кирпичики» в процессе их приобретения/построения. В каждом предметном курсе единицы компетенций структурируются и развиваются по учебным единицам, соответственно по классам [2, стр. 24-25].

1.2. Куррикулум учебной дисциплины как куррикулумный продукт

Согласно системному подходу к куррикулуму для начального образования, предметный куррикулум (школьная программа) составляет один из куррикулумных продуктов и является проективным и регламентирующим документом, который фиксирует обязательное образовательное предложение учебной дисциплины для 1-4 классов.

Структура предметного куррикулума для начального уровня образования включает следующие элементы:

- Специфические компетенции учебной дисциплины
- Администрирование учебной дисциплины
- Примерное распределение часов по учебным единицам
- Учебные единицы, включающие системы единиц компетенций:
 - структурированные по единицам содержания и сопровождаемые рекомендованными видами учебной деятельности и ее результатами/продуктами;
 - синтезированные по завершении каждого класса.

Специфические компетенции спроектированы для всего периода начального образования и являются основополагающими для долгосрочного проектирования учебной дисциплины.

Годовое дидактическое проектирование учебной дисциплины выполняется согласно данным, представленным в таблице Администрирование учебной дисциплины, и принимая в расчет Примерное распределение часов по учебным единицам.

Системы единиц компетенций, спроектированные для учебной единицы

(модуля), предусмотрены - в полном объеме - для суммативного оценивания по завершении модуля, и - выборочно - для формативного оценивания по ходу модуля. Эти системы являются основополагающими для дидактического проектирования учебных единиц и для поурочного проектирования.

Системы единиц компетенций, синтезированные по окончании каждого класса, предусмотрены для годового оценивания. Эти системы служат основой для описания результатов учащихся в табелях о школьных достижениях, которые составляются по завершении каждого класса.

Единицы содержания представляют собой информационные средства для приобретения систем единиц компетенций, спроектированных для данного модуля. Соответственно, единицы содержания служат и для формирования специфических компетенций по предмету, а также - трансверсальных/транс- дисциплинарных компетенций.

Единицы учебного содержания включают в себя списки терминов, специфических для соответствующей дисциплины: слова/словосочетания, которые должны войти в активный словарный запас учащегося по завершении данного модуля.

Рекомендованные виды учебной деятельности и ее результаты/продукты представляют собой открытые списки ситуаций/контекстов/школьных продуктов, значимых для проявления единиц компетенций, предусмотренных для формирования/развития и оценивания в данном модуле. В процессе проектирования и проведения уроков, учитель волен в выборе рекомендованных продуктов, но и ответственен за него. Учитель может дополнить предложенный список в зависимости от специфики конкретного класса, имеющихся ресурсов и т. д.

Фокусирование начального образования на формирование компетенций не исключает понятие *цели*, а наоборот, предполагает его использование на уровне краткосрочного проектирования. Цели урока позволяют соотнести между собой те компоненты учебной единицы, которые реализуются на данном уроке.

2.1.1. Disiplinanın spețifika kompetențiyaları

1. Ana dilinä havez, merak hem dikkatlık gösterip, türlü komunikativ situațiyalarda aazdan informațiyayı algılamaa hem annamaa.
2. Komunikativ situațiyasına görä aazdan söz kurmaa hem uygun onu kullanmaa.
3. Türlü tiptä hem stildä tekstleri dooru, akıntılı, bilinçli, demekli okuyup, türlü komunikativ situațiyalarda yazılı informațiyayı algılamaa hem annamaa.
4. Yaratmalı çalışmayı gösterip hem kendi sözünü kontrol edip, komunikativ situațiyasına görä yazılı söz kurmaa.
5. Praktika hem komunikativ daavaları çözmää deyni, üürenmäk proțesindä hem hergünkü lafetmektä sözleşmäk elementlerini kullanmaa.
6. Okumaya havezini hem meraklıını gösterip, Moldova Respublikasında yaşayan halkların, dünnä milletlerin kulturasını tanımaa hem çokdilli ortamda gagauz dilinin özelliini görmää, kulturasını saymaa.

2.1.2. Disiplinayı kollamak

Disiplinanın statusu	Kurikulum alanı	Klas	Haftada saatların sayısı	Bütün yılda saatların sayısı ¹
Mutlak	Dil hem sözleşmāk	I	3	99
		II	3	99
		III	3	99
		IV	3	99

2.1.3. İçindeki birimnerä görä saatların teklifli bölünmesi

İçindeki birim	Klas			
	I	II	III	IV
Uşak insan arasında	23	23	20	23
Bizim aylemiz	22	22	25	22
Biz hem natura	40	30	30	26
Vatanım hem ana dilim	14	24	24	28
	onnardan			
Sözleşmāk praktikası (4 içindeki birimä görä)	81	79	76	75
Kiyat okumak	-	2	3	4
Bütünneştirmāk	4	4	6	6
Kantarlamak	4	4	4	4
Üredicinin bakışına görä	10	10	10	10
Toplam	99	99	99	99

¹ Saatların sayısı olabilir diişilsin üretmāk yılın kalendar datalarına görä

2.1.4.Klaslara görä modulların içindekisi

1 klas	2 klas	3 klas	4 klas
UŞAK İNSAN ARASINDA			
<p>Hadi tanışalım!</p> <ul style="list-style-type: none"> • Sözleşmāk formulaları • Adım, soyadım, yaşım, yaşamak erim • Kimim bän? • Güüdä payları <p>Şkolada</p> <ul style="list-style-type: none"> • Kiyatlan tanışmak. • Şkola tertipleri • Mobila • Urokta • Aralıkta 	<p>Bizim şkolamız</p> <ul style="list-style-type: none"> • Klasımız • Urokta üüreneriz • Aralıkta • Kanikullar • Benim ilk kiyadım <p>Dostlarım</p> <ul style="list-style-type: none"> • Kim benim dostum? • Dostumnan ne yapêrız? 	<p>Şkolada</p> <ul style="list-style-type: none"> • Urokların sıralı • Şkola aulunda • Sport meydanı • Çiçeklik <p>Dostluk</p> <ul style="list-style-type: none"> • Kiyat benim dostum • Dostlar birerdä • Biri-birinä yardım • Telefonda lafederiz 	<p>Dolayda yaşamak</p> <ul style="list-style-type: none"> • Bibliotekada • Kiyat insanın yaşamasında • Yaradıcılık evindä • İnternet dünnesi • Kız-çocuk ilişkileri • Aramızda insannık gözelli <p>Küü-kasabamız</p> <ul style="list-style-type: none"> • Sokakta • Transport • Yol kuralları • Tükända • Doktorda
BİZİM AYLEMİZ			
<p>Benim ayläm</p> <ul style="list-style-type: none"> • Paalı ayläm • Oyuncaklar • Mamuya yardım ederim <p>Bizim evimiz</p> <ul style="list-style-type: none"> • Benim odam /içerim. • Mobila • Kufnä. Çanak-çölmek. • İmeelik <p>Ne güiyeriz</p> <ul style="list-style-type: none"> • Ruba 	<p>Evdekilär</p> <ul style="list-style-type: none"> • Ayledä kim ne yapêr • Kim neredä işleer (zanaatlar) • Nicä dinneneriz • Benim duuma günüm • Şkolaya hazırlanêrım • Sevgili kiyadım <p>Bereketli olsun!</p> <ul style="list-style-type: none"> • Sofrayı kuralım/masayı 	<p>Evdekilär hem senselelär/hısınnar</p> <ul style="list-style-type: none"> • Kim onnar? Onnar nesoy? • Onnarın zanaatları • Zanaatlar <p>Evimiz hem aulumuz</p> <ul style="list-style-type: none"> • Ev nicä yapılı • Odalar/içerlär • Mobila/mebel • Aylemizdä kiyatlar 	<p>Birliktä hem dostlukta</p> <ul style="list-style-type: none"> • Evdä herkezin kendi işi var • Büklerä hatır güderiz • Evdekilär nesoy (patret hem karakteristika) • Kiyatlar bilgi verer <p>Bizim aylemiz saa-seläm</p> <ul style="list-style-type: none"> • Güüdä gıgıenası • Sevgili sport sınışları • Pazarlar günneri aylemizdä <p>Musaafirlik</p>

<ul style="list-style-type: none"> • Ayakkapları 	<ul style="list-style-type: none"> • Ne iyeriz • Ne içeriz • Kolada aylemizdä 	<ul style="list-style-type: none"> • Aulumuzda ne var? <p>Saalumızı koruyalım</p> <ul style="list-style-type: none"> • Bizim güüdemiz • Saalam imeelik • Günün sırası <p>Aylemizdä yortular</p> <ul style="list-style-type: none"> • Yortular • Yortu imekleri (Eni yıl, Kolada) 	<ul style="list-style-type: none"> • Biz musaafirliktä • Musaafirlär bizdä
---	--	--	--

BİZ HEM NATURA

<p>Hayvannar hem kuşlar bizim aulumuzda</p> <ul style="list-style-type: none"> • Ev hayvannarı • Ev kuşları <p>Meyvalar hem zarzavatlar</p> <ul style="list-style-type: none"> • Meyvalıkta • Zarzavat başçasında • Renklär <p>Zaman</p> <ul style="list-style-type: none"> • Hafta günneri • Aylar • Yıl zamannarı 	<p>Sevgili yıl zamanım</p> <ul style="list-style-type: none"> • Güz vakıdı • Kışın • İlkyaz • Yazın (natura nişannarı, hava durumu, insanın zanaatı) <p>Hayvannar hem kuşlar</p> <ul style="list-style-type: none"> • Benim kiyat sergenim • Sevgili ev hayvanım • Yaban hayvannar • Kuşlar <p>Dadalım meyva zarzavat!</p> <ul style="list-style-type: none"> • Meyvalar (renk, biçim, dat, bükülüü) • Zarzavatlar 	<p>Yıl zamannarı</p> <ul style="list-style-type: none"> • Kış. Kış oynunnarı • İlkyaz çiçekleri • Güz. Gidän kuşlar • Yazın dinnenmäk <p>Vakit</p> <ul style="list-style-type: none"> • Saada bakalım! /Saat kaç? • İşlenir günün sırası <p>İnsan hem natura</p> <ul style="list-style-type: none"> • Naturayı koruyalım! • Çöşmenin tatlı suyu • Daalıkta kendimizi dooru götürelim! • Kiyat daada büüyer 	<p>Natura olayları</p> <ul style="list-style-type: none"> • Yaamur hem kaar • Lüzgär • Halk inançları <p>Hayvannar bizim yaşamamızda</p> <ul style="list-style-type: none"> • Maasul/katik verän hayvannar • Koşulacak hayvannar • Hayvannarı koruyalım! <p>İnsan hem natura</p> <ul style="list-style-type: none"> • Biz natura koruyucularıyız • Kiyat dünneyi korumaa üüreder
--	---	---	---

VATANIM HEM ANA DİLİM

<p>Paalı Bucaam hem Gagauziyam</p> <ul style="list-style-type: none">• Bayraamız• Gagauzlar• Gözäl Bucaam!• Duuma köşäm <p>Ana dilim Bukvalık – benim ilk üüredicim</p>	<p>Ana tarafım</p> <ul style="list-style-type: none">• Gerb. Gimna• Bän gagauzum• Vatan ayledän çekeder• Benim küüyüm/ benim kasabam <p>Ana dilim tatlı bal Resimni kiyatlar</p>	<p>Gagauziya benim vatanım</p> <ul style="list-style-type: none">• Gagauziyanın simvolları• Anılmış gagauzlar• Gagauziyanın baş kasabası• Küülär/kasabalar• Derelär <p>Gagauzçayı severim Kiyadın peydalanması</p>	<p>Benim memleketim Moldova</p> <ul style="list-style-type: none">• Devlet bayraa. Gerb. Gimna• Moldovanın baş kasabası• Görümnü erlär• Natura zenginimiz• Moldovanın anılmış insannarı <p>Gagauzça lafederiz! Bütün dünnä kiyatlarda</p>
---	--	---	--

2.1.5.Üretim birimleri

1 klas

İçindeki birimler

Kompetençiya (subkompetençiya) birimleri	İçindeki birimler	Ürenmek işlemi hem sonuçlar
Speçifika kompetençiyası 1. Ana dilinä havez, merak hem dikkatlık gösterip, türlü komunikativ situaçiyalarda aazdan informaçiyayı algılamaa hem annamaa.		
<p>1.1. Ürenilmiş lafların maanasını annamaa da işidilmiş sözdä onnarı tanımaa.</p> <p>1.2. Verilän temalara görä aazdan kısa sözün maanasını annamaa.</p> <p>1.3. Sözleşmektä komunikativ modelleri tanımaa hem annamaa.</p> <p>1.4. Cümleleri ayırmaa, cümledä lafları belli etmää, lafları kısımna bölmää.</p> <p>1.5. Dialogta soruş hem cevap intonaçiyasını tanımaa.</p> <p>1.6. İşidilmiş tekstlerdän personajları belli etmää.</p>	<p>Söz temaları:</p> <ul style="list-style-type: none">• Uşak insan arasında• Bizim aylemiz• Biz hem natura• Vatanım hem ana dilim <p>Söz işlemi: Selemneşmək Tanışmak Tanıyıp-adlamak İzin vermək Şükür etmək Cevap Yazdırmak Nasaat Yardım Pozitiv duygular Annatmak Teklif Tanıtmak</p> <p>Sözleşmek elementleri: Temalara görä komunikativ situaçiyalar. Aazdan sözün özellikleri. Sözlük. Komunikativ modeller. Söleni örnekleri. Aazdan tekst. Dialog. Cümlä. Laf. Kısım. Ses. İntonaçiya.</p>	<p>Ürenmek işlemi:</p> <ul style="list-style-type: none">• Komunikativ modellerlän tanışmak hem onnarı işletmek.• Aazdan sözdä cümleleri, cümledä lafları, laflarda kısımna, kısımna sesleri bir nişannan göstermek.• Cümlä hem laf şemalarinnan çalışmak.• Soruşlara cevap etmek.• Verilmiş temalara görä konuşmak.• Süjetli resimnerä görä konuşmak.• Sözü ilerletmek sınışları.• Grupada iş.• Didaktika oynanarı.• Peetleri seslemek.• Multfilmaları siiretmek. <p>Sonuçlar:</p> <ul style="list-style-type: none">• Aazdan sözleşmeyä katılmak.• Aklında tutulmuş lafları hem peetleri söylemek, söz örneklerini kullanmak.

	<p>Özel terminnär: laf, ses, cümlä. *özel terminnär girerlär giddä verilän leksika minimumuna.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Soruşlara uygun cuvap vermäk. • Aazdan sözdä lafi hem cümleyi ayırmak. • Vokal hem konson sesleri tanımak.
<p>Speţifika kompetenţiyası 2. Komunikativ situaţiyasına görä aazdan söz kurmaa hem uygun onu kullanmaa.</p>		
<p>2.1. Soruşlara açık, demekli hem düzgün cuvap vermää. 2.2. Söz modellerinä görä dialoga katılmaa. 2.3. Söz situaţiyasına görä üüredicinin yardımınnan üürenilmiş laflardan kısa cümlä kurmaa. 2.4. Üürenilmiş sözlerdän küçük tekst kurmaa. 2.5. Teksti seslediktän sora soruşlara görä annatmaa.</p>	<p>Söz temaları:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Uşak insan arasında • Bizim aylemiz • Biz hem natura • Vatanım hem ana dilim <p>Söz işlemleri: Selemneşmäk Tanışmak Tanımak İzin vermäk Şükür etmäk Cuvap Yazdırmak Nasaat Yardım Pozitiv duygular Annatmak Adlamak Teklif Tanıtmak</p> <p>Sözleşmök elementleri: Temalara görä komunikativ situaţiyalar. Aazdan sözün özellikleri. Sözlük. Komunikativ modellär. Söleni örnekleri. Aazdan tekst. Dialog. Cümlä. Laf. Kısım. Ses. İntonaţiya.</p> <p>Özel terminnär: soruş, cuvap.</p>	<p>Üürenmök işlemleri:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Komunikativ modellerini kullanmak. • Soruşları dooru düzmäk hem onnara yakışıklı cuvap vermäk. • Söz situaţiyasına görä dialoga katılmak. • Söz modellerinä görä dialog kurmak. • Verilmiş temalara görä konuşmak. • Didaktika oynunarı. • Süjetli resimnerä görä konuşmak. • Peetleri annatmak. • Seslenilmiş kısa tekstleri doludan annatmak. • İki-üç cümläylän yazdırmak düzmää. • Cümlä hem laf shemalarinnan çalışmak. • Grupada barabar çalışmak. <p>Sonuçlar:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Peetleri aklından annatmak. • Soruşlara uygun cuvap vermäk. • Dialoga katılmak (söz situaţiyasına görä). • Aazdan sözleşmeyä katılmak. • Kısa cümlä kurmak (annatma hem soruş, kayıllık hem inkär).

Speşifika kompetenşiyası 3. Türlü tiptä hem stildä tekstleri dooru, akıntılı, bilinçli, demekli okuyup, türlü komunikativ situaşiyalarda yazılı informaşiyayı algılamaa hem annamaa.		
<p>3.1. Gagauz alfavitin tiparlı hem yazılı bukvalarını tanımaa.</p> <p>3.2. Konson hem vokal sesleri biri-birinä baalayıp, lafları ses garmoniyasına görä bütün okumaa.</p> <p>3.3. Cümleleri dooru, bilinçli okumaa.</p> <p>3.4. Okunmuş cümleyä görä koyulmuş soruşlara cuvap etmää.</p> <p>3.5. Okunmuş cümledän verilmiş kriteriyelerä görä lafları çıkarmaa.</p>	<p>Söz temaları:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Uşak insan arasında • Bizim aylemiz • Biz hem natura • Vatanım hem ana dilim <p>Söz işlemleri: Selemneşmək Tanışmak Tanıyıp-adlamak İzin vermäk Şükür etmæk Cuvap Yazdırmak Nasaat Yardım Pozitiv duygular Annatmak Teklif Tanıtmak</p> <p>Sözleşmæk elementleri: Temalara görä komunikativ situaşiyalar. Aazdan sözün özellikleri. Sözlük. Komunikativ modellär. Sölenli örnekleri. Aazdan tekst. Dialog. Cümlä. Laf. Kısım. Ses. İntonaşiya.</p> <p>Özel terminnär: bukva, alfavit, nokta.</p>	<p>Üörenmæk işlemleri:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Sese okumak: barabar / bir aazda, yalnız, sıravardır. • Açık hem kapalı kısımnanı okumak. • İkilili konsonnan kısımnanı okumak. • Okunmuş tekstä görä soruşlara cuvap etmæk. • Kiyattan okunmuş kısa tekstleri annatmak. • Peetleri okumak hem aklıdan annatmak. • Üörenilmiş bukvalarlan laf kurmak. • Söz sınışları. • Didaktika oyunnanı. • Kartelacıklarlan iş. • İnteraktiv taftada çalışmak. • Grupada barabar çalışmak. <p>Sonuçlar:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Lafları dooru urguylan okumak. • Cümleleri uygun intonaşiyaylan okumak. • Dooru hem bilinçli sese kısa tekst okumak. • Peetleri okumak hem aklıdan annatmak. • Okunmuş tekstä görä soruşlara cuvaplar. • Kiyattan okunmuş kısa tekstleri annatmak.
Speşifika kompetenşiyası 4. Yaratmalı çalışmayı gösterip hem kendi sözünü kontrol edip, komunikativ situaşiyasına görä yazılı söz kurmaa.		
<p>4.1. Gagauz alfavitin büyük hem küçük bukvalarını eldän dooru yazmaa.</p>	<p>Söz temaları:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Uşak insan arasında 	<p>Üörenmæk işlemleri:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Yazmakta dooru oturmaa sınaştırmak.

<p>4.2. Bukvaların elementlerini hem lafta bukvaları baalantılı, annaşılı hem kırık yazmaa.</p> <p>4.3. Gagauz orfografiya hem punktuatıya kurallarından (nokta, soruş nişanı, duygu nişanı) elementar normaları kullanmaa.</p> <p>4.4. Söz situatıyasına görä dayantıların yardımınnan cümlä kurup-yazmaa.</p> <p>4.5. Verilmiş laflardan cümlä düzmää.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Bizim aylemiz • Biz hem natura • Vatanım hem ana dilim <p>Söz işlemleri: Selemeşmäk Tanışmak Tanıyıp-adlamak İzin vermäk Şükür etmäk Cuvap Yazdırmak Nasaat Yardım Pozitiv duygular Annatmak Teklif Tanıtmaq</p> <p>Sözleşmäk elementleri: Temalara görä komunikativ situatıyalar. Aazdan sözün özellikleri. Sözlük. Komunikativ modellär. Söleni örnekleri. Aazdan tekst. Dialog. Cümlä. Laf. Kısım. Ses. İntonaşıya.</p> <p>Özel terminnär: büyük bukva, küçük bukva.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Yazmak tedarlıklarını dooru kullanmak. • Yazmak sınışları. • Kopyalamak. • Diktant. • Didaktika oyunları. • Kendibaşına iş. <p>Sonuçlar:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Kaligrafiya kurallarına görä lafları hem cümleleri yazmak. • Gagauz dilindä tefteri kullanmak. • Cümleleri, kısa teksti kopyalamak. • Diktant yazmak.
<p>Speşifika kompetenşıyası 5. Praktika hem komunikativ daavaları çözmää deyni, üürenmäk proşesindä hem hergünkü lafetmektä sözleşmäk elementlerini kullanmaa.</p>		
<p>5.1. Lafetmektä gagauz dilinin vokallarını hem konsonnarını dooru söylemää.</p> <p>5.2. Gagauz dilindä özel sesleri (ä, ö, ü, ê, c) dooru söylemää.</p> <p>5.3. Lafların maanasını predmetlän, nişannan ya işlän uygulamaa.</p>	<p>Söz temaları:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Uşak insan arasında • Bizim aylemiz • Biz hem natura • Vatanım hem ana dilim <p>Söz işlemleri:</p>	<p>Üürenmäk işlemleri:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Hergünkü sözdä komunikativ modelleri kullanmak. • Verilmiş temalara görä konuşmak. • Sözlüü zenginnetmäk sınışları. • Süjetli resimnerä görä annatmak. • Dialog kurmak. • Kopyalamak.

<p>5.4. Sözdä üürenilmiş lafların maanasını dooru kullanmaa.</p> <p>5.5. Üüredicinin yardımınnan lafları biri-birinä dooru baalayıp, kısa cümlä kurmaa.</p> <p>5.6. Dialogta soruş hem cuvap intonaşiyasını dooru kullanmaa.</p>	<p>Selemneşmäk Tanışmak Tanıyıp-adlamak İzin vermäk Şükür etmäk Cuvap Yazdırmak Nasaat Yardım Pozitiv duygular Annatmak Teklif Tanıtmak</p> <p>Sözleşmäk elementleri: Temalara görä komunikativ situaşiyalar. Aazdan sözün özellikleri. Sözlük. Komunikativ modellär. Söleni örnekleri. Aazdan tekst. Dialog. Cümlä. Laf. Kısım. Ses. İntonaşiya.</p> <p>Özel terminnär: vokal, konson.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Diktant yazmak. • Didaktika oynunarı. • Grupada barabar iş. <p>Sonuçlar:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Cümledä lafları dooru maanada kullanmak. • Gagauz dilini aazdan sözdä dooru kullanmak. • Yazılı sözdä kaligrafiya hem elementar orfografiya, punktuşaşiya normalarını kullanmak.
<p>Speşifika kompetenşiyası 6. Okumaya havezini hem meraklını gösterip, Moldova Respublikasında yaşayan halkların, dünnä milletlerin kulturasını tanımaa hem çokdilli ortamda gagauz dilinin özelliini görmää, kulturasını saymaa.</p>		
<p>6.1. Kiyadın elementlerini tanıyp, onnarı becerikli kullanmaa.</p> <p>6.2. Bilmeycä, masal, sayılmak hem peet yaratmalarını tanımaa.</p> <p>6.3. Tekstlerdä gagauz halkının kimi özel nişannarını tanımaa.</p> <p>6.4. Lafetmektä selemneşmäk leksikasını kullanmaa.</p> <p>6.5. Gagauz bayraanı tanımaa.</p> <p>6.6. Gagauziya yaşayanı kendini duymaa.</p>	<p>Söz temaları:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Uşak insan arasında • Bizim aylemiz • Biz hem natura • Vatanım hem ana dilim <p>Söz işlemi: Selemneşmäk Tanışmak Tanıyıp-adlamak İzin vermäk Şükür etmäk Cuvap Yazdırmak Nasaat Yardım Pozitiv duygular Annatmak Teklif Tanıtmak</p> <p>Sözleşmäk elementleri:</p>	<p>Üürenmäk işlemi:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Şkola bibliotekasına gezi. • Okumak atelyesi. • Okumak gündelii. • Tekstleri annatmak. • Saygı hem hatır oluşturmak için konuşmak. • Didaktika oynunarı. • Grupada barabar iş. <p>Sonuçlar:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Kiyatlan işlemää becermäk. • Teksti seslän tekrar okumak. • Peetleri aklından söylemäk. • Masalları doludan annatmak.

	<p>Temalara görä kommunikativ situaçiyalar. Aazdan sözün özellikleri. Sözlük. Kommunikativ modellär. Söleni örnekleri. Aazdan tekst. Dialog. Cümlä. Laf. Kısım. Ses. İntonaçiya.</p> <p>Özel terminnär: kiyat, bukvalık, avtor, peet, masal, bilmeycä, sayılmak.</p>	
<p style="text-align: center;"><i>Yılın bitkisindä üürenici:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • kısa dialoga hem aazdan sözleşmeyä katılabilir; • vokal hem konson sesleri tanıyabilir hem açık söyleyebilir; • dooru, bilinçli hem demekli kısa tekst seslän okuyabilir; • verilmiş laflardan aazdan kısa cümlä kurabilir; • verilmiş temaya görä aazdan kısa baalantılı tekst kurabilir; • 15-16 laftan diktant yazabilir; • yazılı sözdä kaligrafiya hem elementar orfografiya, punktuaçiya kurallarını kullanabilir; • kiyatlan işlemää beceräbilir; • kiyattan okunmuş hem işidilmiş kısa tekstleri annadabilir; • 4 sıracıktan peetleri aklından söyleyebilir. <p style="text-align: center;"><i>Paalılıklar:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • ana dilinä meraklık gösterer; • akrannarınan, büyüklän havezlän ana dilindä sözleşer; • akrannarına hem büyüklerä hatır hem saygı güder. 		

İçindeki birimlerin açıklanması

Üretim birimleri		
Modullar	Söz işlemi	Sözleşmek elementleri
SÖZLEŞMÄK PERİODU		<p>Aazdan hem yazılı söz Temalara görä söz situaşiyası. Tekst. Cümlä. Lafbirleşmeleri. Laf. Lafları kısımnara bölmäk. Urgu koymak. İntonaşiya Söz örnekleri: dialog, soruş, cevap, danışmak. Söleni. Soslär. Seslerin ötmesi. Seslerin sölenilmesi. Sesleri tanımak hem ayırmak (konson/ vokal soslär, çetin / yımışak konson, uzun vokallar). Sesli hem sessiz konsonnar. Vokal hem konson dönmeleri. İncä hem kalın vokallar. Soslär hem bukvalar: seslerin hem bukvaların uygulanması. Yazmak: bukva elementlerini yazmaa sınaşmak; küçük hem büyük bukvaları, kısımnarı, lafları, kısa cümleleri yazmak. Okumak: cümleleri, kısa tekstleri okumak.</p> <p>Dil birimleri N. B! 1. Üredici hem ürenicilär aşada verilän gramatika termineri kullanmêrlar. Dil birimleri söz örneklerindä belli olêrlar.</p> <p>Adlık: insanı hem predmetleri adlayan laflar (<i>bu kim? bu ne?</i>). Bir hem çok predmeti gösterän laflar</p>
<p>UŞAK İNSAN ARASINDA Hadi tanışalım!</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ Sözleşmek formulaları ▪ Adım, soyadım, yaşım, yaşamak erim ▪ Kimim bän? ▪ Güüdä payları <p>Şkolada</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ Kiyatlan tanışmak ▪ Şkola tertipleri ▪ Mobila ▪ Urokta ▪ Aralıkta 	<p>Selemneşmek: buluşmakta, ayrılmakta selemneşmek, danışmak. Tanışmak: kendini tanıtmak, birkimseyi tanıtmak, insanı, yaşamak erini tanıtmak. Tanıyıp-adlamak: birkimseyi ya birbişeyi (insanın güüdä payları, şkola tertipleri, kiyat, mobila) tanıyıp-adlamak. İzin vermäk: yalvarmak hem izin vermäk. Şükür etmäk: şükür etmäk hem kısa şükür cevapları. Cuvarp: kayıl olmak hem inkär etmäk. Yazdırmak: obyektlerin büüklüü, forması, rengi. Nasaat: nasaat istemäk, nasaat vermäk. Yardım: yardım istemäk, yardım etmäk. Pozitiv duygular: beennemäk hem istediklär.</p>	
BUKVALIK PERİODU		
<p>BİZİM AYLEMİZ Benim ayläm</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ Paalı ayläm ▪ Oyuncaklar ▪ Mamuya yardım ederim 	<p>Tanıyıp-adlamak: evdekileri adlamak (ana-boba, kardaş-kızkardaş, batü-kaku, babu/mani-dädu); kufnä tertipleri, çanak-çölmek.</p>	

<p>Bizim evimiz</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ Benim odam /içerim. ▪ Mobila ▪ Kufnä. Çanak-çölmek <p>Ne güyeriz</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ Ruba ▪ Ayakkapları 	<p>Tanıtmak: aylemizi, evimizi, odamızı, mobilamızı, oyuncuklarımızı tanıtmak.</p> <p>Yazdırmak: oyuncakların, rubaların hem ayakkapların büyüklüğü, forması, rengi (<i>büyük/küçük, geniş/dar uzun/kısa, üüsek/balaban/alçak</i>).</p> <p>İzin vermäk: yalvarmak hem izin vermäk.</p> <p>Şükür etmæk: şükür etmæk hem kısa şükür cevapları.</p> <p>Cuvap: kayıl olmak hem inkär etmæk.</p> <p>Nasaat: nasaat istemæk, nasaat vermæk.</p> <p>Yardım: yardım istemæk, yardım etmæk.</p> <p>Pozitiv duygular: beenmæk hem metetmæk.</p>	<p>(<i>kiyat – kiyatlar</i>). Eri gösterän laflar (kimdä? neredä?).</p> <p>Üz aderliklär (<i>bän – benim</i>).</p> <p>Obyektleri hem onnarın saabisini gösterän laflar hem lafbirleşmeleri (<i>kiyadım – benim kiyadım, dostun – senin dostun, şkolamız – bizim şkolamız, bän üüreniciyim, bän uşakım</i>).</p> <p>İşlik: izin çalımı, zaman, üz, sayı.</p> <p>Şindiki hem geçmiş zamanda işlemi gösterän laflar (<i>ne yap, ne yapma, ne yapêr? ne yaptı?</i>).</p> <p>Sayılık: insannarın, predmetlerin sayısını hem sırasını gösterän laflar (kaç? kaçınıcı?)</p> <p>Nışannık: insannarın hem predmetlerin nışannarını gösterän laflar (nesoy? netürlü?).</p> <p>İşhallık: zamanı gösterän laflar (nezaman? <i>dün, büün, sabaa, şindi, sora, güzün, kışın, ilkyazın, yazın</i>).</p> <p>Durguçluk nışannarı: nokta, soruş hem duygu nışanı.</p> <p>Sintaksis: lafbirleşmesi, annatma cümlä, soruş cümlä, kayıllık hem inkär cümlä.</p> <p>Özel terminnär: laf, ses, cümlä; soruş, cuvap; bukva, alfavit, nokta; büyük bukva, küçük bukva, vokal, konson; kiyat, bukvalık, avtor, peet, masal, bilmeycä, sayılmak.</p>
<p>BİZ HEM NATURA</p> <p>Hayvannar hem kuşlar bizim aulumuzda</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ Ev hayvannarı ▪ Ev kuşları <p>Meyvalar hem zarzavatlar</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ Meyvalıkta ▪ Zarzavat başçasında ▪ Renklär <p>Zaman</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ Hafta günneri ▪ Aylar ▪ Yıl zamannarı 	<p>Tanıyıp-adlamak: ev hayvannarı, ev kuşları, onnarın güüdeleri; meyvalar, zarzavatlar; hafta günneri, aylar.</p> <p>Tanıtmak: yıl zamannarı.</p> <p>Yazdırmak: ev hayvannarı, ev kuşları yazdırmak; meyvaların, zarzavatların büyüklüğü, rengi.</p> <p>Annatmak: ev hayvannarın hem kuşların, meyvaların hem zarzavatların läüzümünü hem faydalını açıklamaa, sevgili hayvan için annatmaa.</p> <p>Pozitiv duygular: beenmæk, şaşmak, sevinmæk hem metetmæk.</p>	

OKUMAK PERİODU

**VATANIM HEM ANA
DİLİM**

**Paalı Bucaam hem
Gagauziyam**

- Bayraamız
- Gagauzlar
- Gözäl Bucaam!
- Duuma köşäm

Ana dilim

**Bukvalık – benim ilk
üüredicim**

Tanıyıp-adlamak: Gagauziyada küülär, kasabalar, derelär.

Annatmak: küü /kasaba, vatan, anılmış gagauzlar, Gagauziyanın baş kasabası için.

Yazdırmak: gerbı, gagauz dilini.

Nasaat: naturayı korumak için nasaat vermäk.

Teklif: teklif etmäk/teklifi kabletmäk.

Cuvalar: tekstä görä soruşlara cuvap.

Tanıtmak: kiyadın yolu.

Pozitiv duygular: beenmäk, sevinmäk, hodul olmak, mayıl olmak, metetmäk.

TEKLİFLİ LİTERATURA

Uşaklara deyni literar tekstlər

Modul	Üretim birimneri	Literatura
Sözleşmāk periodu		
UŞAK İNSAN ARASINDA	Hadi tanışalım!	Nikolay Baboglu “Mani”.
	Şkolada	Todur Marinoglu , “Şkolaya”; Dionis Tanasoglu , “Şeremetlik evi”; Vitaliy Golävkin “İlk urok”.
Bukvalık		
BİZİM AYLEMİZ	Benim aylām	Stepan Kuroglu , “Bobam”; Mina Kösä , “Uyku türküsü”; Kolada türküsü “Traka”, moldovan cümbüşü “Çocucak”.
	Bizim evimiz	Nikolay Baboglu , “Papuçlar”; türk cümbüşü “Musaafirliktä”, Kosti Vasilioglu , “Sofrada”; Dionis Tanasoglu , “Çorba”; “ Gavril Gaydarcı , “İki şişiriga”; Nikolay Esinenku , “Biçikleta”; Vitaliy Bianki , “Tilki hem sıçancık”.
	Ne giyeriz	Kosti Vasilioglu , “Paliciklär, “Püsür”; Lev Tolstoy , “Nastidä varmış kukla”.
BİZ HEM NATURA	Hayvannar hem kuşlar bizim aulumuzda	Gagauz halk masalı “Tilki hem horoz”; rus halk masalı “Altın yımırta”; Kosti Vasilioglu , “Yalpak”, Dionis Tanasoglu , “Köpek”, Todur Zanet , “Ördek”, “Böcek”. Konstantin Uşinskiy , “Bişka”, “Ördeciklär”, Vladimir Suteev , “Üç kedicik”.
	Meyvalar hem zarzavatlar	Moldovan cümbüşü “Abrikoslar”; Todur Marinoglu , “Horoz hem renklär”, “K1ş”; Mina Kösä , “Geç kaar”.
	Zaman	Todur Zanet , “İlkyaz”; Mina Kösä , “Çiidem”, “Çimen”.

Okumak		
VATANIM HEM ANA DİLİM	Paalı Bucaam hem Gagauziyam	Kosti Vasilioglu , “Dostlukta”, “Kuşku ol, uşam!”, “Çiçek”; Todur Marinoglu , “Ana tarafım – Bucak”, “Güz”, “Moldova”; Petri Yalancı , “Yıldızlar”.
	Ana dilim	Kosti Vasilioglu , “Dilimiz”; Valentina Bujilova “Gagauz dilim”.
	Bukvalık – benim ilk üüredicim	Kosti Vasilioglu , “Saa ol, Alfabet!”; Todur Zanet “Resimni alfabet”.

2 klas

İçindeki birimnär

Kompetençiya (subkompetençiya) birimleri	İçindeki birimnär	Ürenmäk işlemleri hem sonuçlar
Speçifika kompetençiyası 1. Ana dilinä havez, merak hem dikkatlik gösterip, türlü komunikativ situaçiyalarda aazdan informaçiyayı algılamaa hem annamaa.		
<p>1.1. Lafetmektä komunikativ modelleri annamaa hem bilmää.</p> <p>1.2. Tanıdık söz situaçiyasında ürenilmiş lafların maanasını annamaa.</p> <p>1.3. İşidilmiş teksttä gösterilän işleri annamaa hem belli etmää.</p> <p>1.4. İşidilmiş teksttän oluşıların logikayca sırasını belli etmää.</p> <p>1.5. İşidilmiş sözdä annatma, soruş hem duygu intonaçiyasını algılamaa hem duymaa.</p> <p>1.6. İşidilmiş tekstlerdän baş personajı seçmää.</p>	<p>Söz temaları:</p> <ul style="list-style-type: none">• Uşak insan arasında• Bizim aylemiz• Biz hem natura• Vatanım hem ana dilim <p>Söz işlemleri: Selemneşmäk Tanıtmak Tanıyıp-adlamak Danışmak İzin vermäk Şükür etmäk Soruş Cuvap Yazdırmak Bildirmäk Nasaat Yardım Annatmak Teklif Kutlamaklar Pozitiv duygular Negativ duygular</p> <p>Sözleşmäk elementleri: Temalara görä komunikativ situaçiyalar. Aazdan sözün özellikleri. Sözlük. Komunikativ modeller. Söleni örnekleri. Aazdan tekst. Dialog. Cümlä. Laf. Kısım. Ses. İntonaçiya.</p>	<p>Ürenmäk işlemleri:</p> <ul style="list-style-type: none">• Komunikativ modellerlän tanışmak hem onnarı işletmäk.• Verilmiş temalara görä konuşmak.• Sümetli resimnerä görä konuşmak.• Sözü ilerletmäk sınışıları.• Tanıtmak/prezentaçiya.• Didaktika oyunları.• Multfilmaları siiretmäk.• Soruşlara cuvap etmäk.• Grupada barabar iş. <p>Sonuçlar:</p> <ul style="list-style-type: none">• İşidilmiş tekstä görä soruşlara cuvap vermäk.• İşidilmiş teksttän oluşıları belli etmää.• Cümledä lafların maanasını tanımak.• Aazdan sözdä cümlelerin intonaçiyasını ayırmak (annatma, soruş, izin).• Aazdan dialoga katılmak.• Yaratmada baş personajı belli etmäk.

	<p>Yazmak Okumak Yazılı tekst Adlık Aderliklär İşlik Sayılık Nışannık İşhallık Ardlaflar Baalayıcılar Sintaksis Durguçluk nışannarı</p> <p>Özel terminnär: lafetmää, söz, lafin maanası, personaj, baş personaj.</p> <p>*özel terminnär girerlär giddä verilän leksika minimumuna</p>	
<p>Spetifika kompeteniyası 2. Komunikativ situatijasına görä aazdan söz kurmaa hem uygun onu kullanmaa.</p>		
<p>2.1. Sözleşmektä komunikativ modelleri kullanmaa.</p> <p>2.2. Komunikativ situatijasına görä soruş koymaa, soruşlara da cuvap etmää.</p> <p>2.3. Kendi sözlüündän laflarlan kısa cümlä kurmaa.</p> <p>2.4. Resimnerä görä aazdan küçük tekst kurmaa.</p> <p>2.5. Seslediktän sora teksti adlamaa da kendi laflarinnan onu annatmaa.</p>	<p>Söz temaları:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Uşak insan arasında • Bizim aylemiz • Biz hem natura • Vatanım hem ana dilim <p>Söz işlemi: Selemneşmäk Tanıtmak Tanıyıp-adlamak Danışmak İzin vermäk Şükür etmäk Soruş Cuvap Yazdırmak Bildirmäk Nasaat Yardım Annatmak Teklif Kutlamaklar Pozitiv duygular Negativ duygular</p> <p>Sözleşmük elementleri: Temalara görä komunikativ situatijalar. Aazdan sözün özellikleri. Sözlük. Komunikativ modellär. Söleni</p>	<p>Üürenmük işlemi:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Dialogta söz situatijasına görä komunikativ modellerini kullanmak. • Soruşları dooru kurmak hem onnara yakışıklı cuvap etmäk sınışları. • Verilmiş temalara görä konuşmak. • Didaktika oynunarı. • Kaçırılmış lafları cümleyä erleştermäk, cümleyi tamannamak, cümleyi doldurmak sınışları. • Verilmiş laflarlan kısa tekst kurmak. • Kendi sözlüündän laflarlan cümlä hem kısa tekst kurmak. • Teksti adlamak. • Kısa tekstleri kendi laflarinnan annatmak. • Peetleri annatmak. • Grupada barabar çalışmak. <p>Sonuçlar:</p>

	<p>örnekleri. Aazdan tekst. Dialog. Cümlä. Laf. Kısım. Ses. İntonaŋıya.</p> <p>Yazmak Okumak Yazılı tekst Adlık Aderliklär İşlik Sayılık Nıŋannık İşhallık Ardlaflar Baalayıcılar Sintaksis Durguçluk nıŋannarı</p> <p>Özel terminnär: cümlä, tekst, dialog.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Sözdä komünikativ modelleri kullanmak. • Soruŋlara uygun cuvap vermäk. • Aazdan sözleşmeyä katılmak. • Resimnerä görä küçük tekst annatmak. • Kendi laflarınnan tekstin fragmentini annatmak. • Peetleri aklından annatmak. • Dialog.
<p>Speŋifika kompetenŋıyası 3. Türlü tiptä hem stildä tekstleri dooru, akıntılı, bilinçli, demekli okuyup, türlü komünikativ situaŋıyalarda yazılı informaŋıyayı algılamaa hem annamaa.</p>		
<p>3.1. Cümleleri, kısa tekstleri dooru, akıntılı, bilinçli, uygun intonaŋıyaylan okumaa.</p> <p>3.2. Okunmuş kısa literar tekstä görä soruŋlara cuvap etmää.</p> <p>3.3. Okunmuş kısa teksttän verilmiş kriteriylerä görä lafları çıkarmaa.</p> <p>3.4. Okunmuş kısa teksti soruŋlara görä annatmaa.</p>	<p>Söz temaları:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Uŋak insan arasında • Bizim aylemiz • Biz hem natura • Vatanım hem ana dilim <p>Söz işlemi: Selemneŋmäk Tanıtmak Tanıyıp-adlamak Danıŋmak İzin vermäk Şükür etmäk Soruŋ Cuvap Yazdırmak Bildirmäk Nasaat Yardım Annatmak Teklif Kutlamaklar Pozitiv duygular Negativ duygular</p> <p>Sözleşmök elementleri: Temalara görä komünikativ situaŋıyalar. Aazdan sözün özellikleri. Sözlük. Komünikativ modellär. Söleni</p>	<p>Ürenmök işlemi:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Kısa tekstleri seftä okumak. • Okunmuş tekstlerä görä soruŋlara cuvap etmäk. • İllustraŋıyayı tekstin payına uydurmak. • Rollara görä okumak. • Teksti abzaŋlara görä okumak hem annatmak. • Peetleri okumak hem aklından annatmak. • Didaktika oynunarı. • Grupada barabar çalıŋmak. <p>Sonuçlar:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Gagauz alfabetini bilmäk. • Dooru, akıntılı, bilinçli seslän kısa tekst okumak • Cümleleri uygun intonaŋıyaylan okumak. • Peetleri okumak hem aklından annatmak. • Okunmuş tekstä görä soruŋlara cuvaplar.

	<p>örnekleri. Aazdan tekst. Dialog. Cümlä. Laf. Kısım. Ses. İntonaŋıya.</p> <p>Yazmak Okumak Yazılı tekst Adlık Aderliklär İşlik Sayılık Nışannık İşhallık Ardlaflar Baalayıcılar Sintaksis Durguçluk nışannarı</p> <p>Özel terminnär: tekstin adı, tekstin avtoru.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Kiyattan okunmuş kısa tekstleri annatmak.
<p>Speŋifika kompetenŋıyası 4. Yaratmalı çalışmayı gösterip hem kendi sözünü kontrol edip, komunikativ situaŋıyasına görä yazılı söz kurmaa.</p>		
<p>4.1. Cümlelerdä hem kısa tekstlerdä bukvaları eldän dooru hem kırnak yazmaa.</p> <p>4.2. Yazmakta lafları kısımna dooru bölüp, sıradan-sıraya geçirmää.</p> <p>4.3. Gagauz orfografiya hem punktuatıya kurallarından (nokta, virgül, soruş nışanı, duygu nışanı) üürenilmiş normaları kullanmaa.</p> <p>4.4. Süjetli resimnerä görä kısa yazılı tekst kurmaa.</p> <p>4.5. Üüredicinin yardımınan verilmiş cümlelerdän tekst erleřtirmää.</p>	<p>Söz temaları:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Uşak insan arasında • Bizim aylemiz • Biz hem natura • Vatanım hem ana dilim <p>Söz işlemi:</p> <p>Selemneřmäk Tanıtmak Tanıyıp-adlamak Danışmak İzin vermäk şükür etmäk Soruş Cuvap Yazdırmak Bildirmäk Nasaat Yardım Annatmak Teklif Kutlamaklar Pozitiv duygular Negativ duygular</p> <p>Sözleşmük elementleri:</p> <p>Temalara görä komunikativ situaŋıyalar. Aazdan sözün özellikleri. Sözlük. Komunikativ modellär. Söleni</p>	<p>Üürenmük işlemi:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Lafları alfabet sırasında dizmäk. • Yazmak sınışları. • Yazılı teksttä yannışlıkları doorutmak. • Kutlamak sözünü yazmak. • Sevgili hayvanı yazdırmak. • Kopyalamak. • Laf hem tekst diktantı. • Didaktika oynunarı. • Kendibaşına iş. <p>Sonuçlar:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Kaligrafiya kurallarına görä cümleleri hem kısa tekstleri yazmak. • Gagauz dilindä tefteri kullanmak. • Cümleleri, kısa tekstleri kopyalamak. • Diktant yazmak. • Lafları sıradan-sıraya dooru geçirmäk.

	<p>örnekleri. Aazdan tekst. Dialog. Cümlä. Laf. Kısım. Ses. İntonaşıya.</p> <p>Yazmak Okumak Yazılı tekst Adlık Aderliklär İşlik Sayılık Nışannık İşhallık Ardlaflar Baalayıcılar Sintaksis Durguçluk nışannarı</p> <p>Özel terminnär: alfabet, virgül, soruş nışanı, duygu nışanı, diktant.</p>	
<p>Speşifika kompetenşıyası 5. Praktika hem komunikativ daavaları çözmää deyni, üürenmäk proşesindä hem hergüknü lafetmektä sözleşmäk elementlerini kullanmaa.</p>		
<p>5.1. Sözleşmektä vokal garmoniyasını dooru kullanmaa (incä vokal, kalın vokal, yımışak konson, çetin konson).</p> <p>5.2. Predmetleri, nışannarı, işlemi gösterän lafları lafetmektä kullanmaa.</p> <p>5.3. Hergüknü lafetmektä lafları dooru maanada kullanmaa.</p> <p>5.4. Verili modellerä görä kısa cümlä düzüp, tanıdık söz situaşiyasına katılmaa.</p> <p>5.5. Sözleşmektä duygulu, soruş hem annatma intonaşıyaylan cümleleri uygun kullanmaa.</p>	<p>Söz temaları:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Uşak insan arasında • Bizim aylemiz • Biz hem natura • Vatanım hem ana dilim <p>Söz işlemi:</p> <p>Selemneşmäk Tanıtmak Tanıyıp-adlamak Danışmak İzin vermäk Şükür etmäk Soruş Cuvap Yazdırmak Bildirmäk Nasaat Yardım Annatmak Teklif Kutlamaklar Pozitiv duygular Negativ duygular</p> <p>Sözleşmäk elementleri:</p> <p>Temalara görä komunikativ situaşiyalar. Aazdan sözün özellikleri. Sözlük. Komunikativ modellär. Söleni</p>	<p>Üürenmäk işlemi:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Dialog kurmak hem dialoga katılmak. • Verilmiş temalara görä konuşmak. • Daadılmış laflardan cümlä kurmak. • Modellerä görä (<i>Bän okuyêrim. Uşaklar geldilär. Kati oynayacek.</i>) cümlä kurmaa. • Türlü lafbirleşmelerini kurmak sınışları. • Okumakta hem sözleşmektä duygulu, duygusuz cümlelerin intonaşıyasını işletmäk. • <i>Mı, mi, mu, mü</i> paycıklarınnan soruş cümlelerini kurmak. • Sözlüü zenginnetmäk sınışları. • Süjetli resimnärän çalışmak. • Didaktika oynannarı. • Kopyalamak. • Diktant yazmak. • Grupada barabar iş. <p>Sonuçlar:</p>

	<p>örnekleri. Aazdan tekst. Dialog. Cümlä. Laf. Kısım. Ses. İntonaşıya.</p> <p>Yazmak Okumak Yazılı tekst Adlık Aderliklär İşlik Sayılık Nışannık İşhallık Ardlaflar Baalayıcılar Sintaksis Durguçluk nışannarı</p> <p>Özel terminnär: kısım, urgu, incä vokal, kalın vokal, uzun vokal, yımışak konson, çetin konson.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Üürenilmiş söz modellerini komunikativ situaşiyasında kullanmak. • Ses garmoniyasını kullanıp, sözdä incä hem kalın vokalları, yımışak hem çetin konsonnarı dooru sölemää. • Verilmiş lafları maanayca biri-birinä uydurmak. • Cümledä lafları dooru formada biri-birinä baalamak. • Sözdä lafları dooru maanada kullanmak.
<p><i>Speşifika kompetenşiyası 6. Okumaya havezini hem meraklını gösterip, Moldova Respublikasında yaşayan halkların, dünnä milletlerin kulturasını tanımaa hem çokdilli ortamda gagauz dilinin özelliini görmää, kulturasını saymaa.</i></p>		
<p>6.1. Verilmiş temalara görä kiyat ayırıp-okumaa.</p> <p>6.2. Gagauz yazıcıların yaratmalarını tanımaa.</p> <p>6.3. Gagauzların özel adlarını tanımaa hem bilmää.</p> <p>6.4. Sofrada etiket kurallarını hem etiket leksikasını kullanmaa.</p> <p>6.5. Gagauz gimnasını bilmää.</p> <p>6.6. Moldovada hem Gagauziyada çokdilli ortamı tanımaa.</p>	<p>Söz temaları:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Uşak insan arasında • Bizim aylemiz • Biz hem natura • Vatanım hem ana dilim <p>Söz işlemi: Selemneşmäk Tanıtmak Tanıyıp-adlamak Danışmak İzin vermäk Şükür etmäk Soruş Cuvap Yazdırmak Bildirmäk Nasaat Yardım Annatmak Teklif Kutlamaklar Pozitiv duygular Negativ duygular</p> <p>Sözleşmök elementleri: Temalara görä komunikativ situaşiyalar. Aazdan sözün özellikleri. Sözlük. Komunikativ modellär. Söleni</p>	<p>Üürenmök işlemi:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Grupa proektleri. • Bibliotekada kiyat ayırmak hem okumak. • Kiyat sergisi hazırlamak. • Okumak atelyesi. • Okumak gündelii. • Didaktika oynunarı. • Literar tekstleri annatmak. • Problemalı situaşiyalar. • Grupada barabar iş. <p>Sonuçlar:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Kiyatlan kendibaşına işlemäk. • Literar teksti seslän okumak. • Peetleri aklından sölemäk. • Gagauz gimnasını bilmäk. • Literatura tekstini annatmak.

	<p>örnekleri. Aazdan tekst. Dialog. Cümlä. Laf. Kısım. Ses. İntonaşıya. Yazmak Okumak Yazılı tekst Adlık Aderliklär İşlik Sayılık Nışannık İşhallık Ardlaflar Baalayıcılar Sintaksis Durguçluk nışannarı</p> <p>Özel terminnär: literatura, annatma.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Gagauziyada hem Moldovada lafedilän dilleri sıralamak.
--	---	--

Yılın bitkisindä üürenici:

- hergünkü yaşamak oluşlarında dialogu eterli kullanabilir;
- lafları ses garmoniyasına görä sözdä söyleyebilir hem kiyattan okuyabilir;
- sözündä cümleleri dooru intonaşıyaylan açık söyleyebilir;
- predmetleri, nışannarı, işlemi gösterän lafları sözdä kullanabilir;
- dooru, akıntılı, bilinçli hem demekli kısa tekst seslän okuyabilir;
- okunmuş hem işidilmiş literar tekstin fragmentini annadabilir;
- yaratmada personajları belli edäbilir, baş personajı seçäbilir;
- yardımcı laflarlan cümlä hem 2-3 cümledän kısa tekst kurabilir;
- resimnerä görä aazdan kısa tekst kurabilir;
- 1-2 sölpettän peetleri aklından söyleyebilir;
- yazılı sözdä kaligrafiya hem orfografiya, punktuasıya kurallarından üürenilmiş normalarını kullanabilir;
- 20-25 laftan diktant yazabilir;
- kiyatlan kendibaşına işleyebilir,

Paalılıklar:

- akrannarınnan, büüklärlän havezlän gagauz dilindä sözleşer;
- akrannarına hem büüklerä hatır hem saygı güder;
- sözleşmektä etiket kurallarını kullanabilir;
- gagauz devlet simvollarına saygı gösterer.

İçindeki birimlerin açıklanılması

Üretim birimleri		
Modullar	Söz işlemi	Sözleşmek elementleri
<p>UŞAK İNSAN ARASINDA Bizim şkolamız</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ Klasımız ▪ Urokta üreneriz ▪ Aralıkta ▪ Kanikullar ▪ Benim ilk kiyadım <p>Dostlarım</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ Kim benim dostum? ▪ Dostumnan ne yapêriz? 	<p>Selemneşmək modelleri: buluşmakta, ayırılmakta selemneşmək, danışmak. Şükür etmək: şükür etmək hem kısa şükür cuvapları. Tanıtmak: kendini, dostunu /birkimseyi tanıtmak; okunmuş kiyadı tanıtmak. Tanıyıp-adlamak: şkola tertipleri hem mobila. Yazdırmak: şkola tertiplerinin büüklüü, forması, rengi. Danışmak: birkimseyä yalvarmak hem danışmak. Soruşlar: birkimseyä soruşlan danışmak. Cuvaplar: kayıl olmak, inkâr etmək. Nasaat: nasaat istemäk, nasaat vermäk. Yardım: yardım istemäk, biri-birinä yardım etmək. Bildirmäk: kendini, dostunu, bir oluşu bildirmäk. Pozitiv duygular: beenmäk hem istediklär.</p>	<p>Aazdan hem yazılı söz Temalara görä söz situaşiyası. Tekst. Cümlä. Lafbirleşmeleri. Laflar. Cümledä lafların maanası. Karşı maanalı laflar. Kısım. Urgu koymak. İntonaşiya. Söleni. Soslär. Seslerin ötmesi. Seslerin sölenilmesi. Sesleri tanımak hem ayırmak (konson/ vokal soslär, çetin / yımışak konson, uzun vokallar). İncä hem kalın vokallar. Soslär hem bukvalar: alfavit; seslerin hem bukvaların uygulaşması. Yazmak: küçük hem büük bukvaları, lafları yazmak; kısa cümlä hem kısa tekst yazmak. Okumak: cümleleri, kısa tekstleri okumak. Dialog: soruş, cuvap, danışmak. Aazdan tekst (monolog): kısa cümlä kurmak, resimnerä görä aazdan kısa tekst kurmak. Yazılı tekst: kendi sözlüündän laflarlan kısa cümlä kurmak, süjetli resimnerä görä yazılı kısa tekst kurmak.</p> <p>Dil birimneri N. B! 1. Üredici hem ürenicilär aşaaada verilän gramatika termineri kullanmêrlar. Dil birimneri söz örneklendä belli olêrlar.</p>
<p>BİZİM AYLEMİZ Evdekilär</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ Ayledä kim ne yapêr 	<p>Tanıtmak: ana-bobanın zanaatı, aylenein dinnenmäk günü, sevgili kiyat. Tanıyıp-adlamak: imäk, içki, sofratertipleri.</p>	

<ul style="list-style-type: none"> ▪ Kim neredä işleer (zanaatlar) ▪ Nicä dinneneriz ▪ Benim duuma günüm ▪ Şkolaya hazırlanêrim ▪ Sevgili kiyadım <p>Bereketli olsun!</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ Sofrayı/masayı kuralım ▪ Ne iyeriz ▪ Ne içeriz ▪ Kolada aylemizdä 	<p>Annatmak: kendisi için, evdekilär için annatmak (ana-boba, kardaş-kızkardaş, batü-kaku, babu/mani-dädu).</p> <p>Teklif: danışmak, yalvarmak, buyur etmek, teklif.</p> <p>Kutlamaklar: dilemek örnekleri, kutlamak kartelası.</p> <p>Yazdırmak: kufnä tertiplerinin, çanaan-çölmään büüklüü, forması, rengi.</p> <p>Şükür etmek: şükür etmek hem kısa şükür cevapları.</p> <p>Cuvap: kayıl olmak hem inkär etmek.</p> <p>Nasaat: nasaat istemek, nasaat vermek.</p> <p>Yardım: yardım istemek, yardım etmek.</p> <p>Bildirmek: beendii imäk, beendii içki, sofrayı kurmak.</p> <p>Pozitiv duygular: beenmäk, mayıllık, kanaatlık, metetmäk, hoşlanmak sözleri.</p>	<p>Adlık: insanı hem predmetleri adlayan laflar (<i>bu kim? bu ne?</i>). Bir hem çok predmeti gösterän laflar (<i>kiyat – kiyatlar</i>). Kimin? neyin? soruşlara cuvap edän adlıklar (<i>mamunun, kiyadın</i>). Kimdä? nedä? soruşlara cuvap edän adlıklar (<i>mamuda, kiyatta</i>). Kimi? neyi? soruşlara cuvap edän adlıklar (<i>mamuyu, kiyadı</i>). Kimä? neyä? soruşlara cuvap edän adlıklar (<i>mamuya, kiyada</i>). Küçüldek forma (<i>caaz, cääz, cik, cik h. b.</i>).</p> <p>Aderliklär: üz aderlikleri (<i>bän – benim</i>).</p> <p>Obyektleri hem onnarın saabisini gösterän laflar hem lafbirleşmeleri (<i>kiyadım – benim kiyadım, dostun – senin dostun, şkolamız – bizim şkolamız, bän üüreniciyim, bän uşakım</i>). Gösterici aderliklär (<i>bu, şu, o, bölä, ölä, te</i>).</p> <p>İşlik: zaman, üz, sayı.</p> <p>İzin çalımı: halizlik hem inkärlük forması – <i>yap, yapma</i>.</p> <p>Oluşluk çalımı: şindiki hem geçmiş zamanda işlemi gösterän laflar (halizlik hem inkärlük forması – <i>yapêr, yapmêêr; yaptı, yapmadı</i>).</p>
<p>BİZ HEM NATURA</p> <p>Sevgili yıl zamanım</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ Kışın ▪ İlkyaz geldi ▪ Yazın (natura nişannarı, hava durumu, insanın zanaatı) ▪ Güz vakıdı <p>Yortular</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ Anaların günü ▪ Martacık <p>Hayvannar hem kuşlar</p>	<p>Tanıyıp-adlamak: yaban hayvannarı, yaban kuşları, onnarın güüdeleri; meyvalar, emişlär, zarzavatlar.</p> <p>Yazdırmak: yaban hayvannarın, yaban kuşların görüsü, meyvaların, emişlerin, zarzavatların büüklüü, rengi, dadı.</p> <p>Annatmak: sevgili ev hayvanı için annatmak; meyvaların, emişlerin hem zarzavatların istenilmesini, läözümünü hem faydalını açıklamak.</p>	<p>Sayılık: insannarın, predmetlerin sayısını hem sırasını gösterän laflar (kaç? kaçınıcı?).</p> <p>Nişannık: insannarın, hayvannarın, predmetlerin, natura olayların nişannarını gösterän laflar (nesoy? netürlü?).</p> <p>İşhallık: zamanı gösterän laflar (nezaman? <i>yaarin, sabaalen, avşammen, geç, tez</i>), eri gösterän laflar (neredä? <i>burada, orada, uzakta, yakında, aşaaada, yukarda</i>).</p> <p>Ardlaflar: için, görä, kadar, sora.</p> <p>Baalayıcılar: hem, da, ama.</p>

<ul style="list-style-type: none"> ▪ Sevgili ev hayvanım ▪ Yaban hayvannar ▪ Kuşlar ▪ Benim kiyat sergenim <p>Dadalım meyva, zarzavat!</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ Meyvalar (renk, biçim, dat, büyüklüü) ▪ Zarzavatlar 	<p>Bildirmäk: yıl zamannarının natura nişannarı, hava durumu; aylemizdä yortular, kiyat sergeni.</p> <p>Pozitiv duygular: şaşmak, beenmäk, sevinmäk, metetmäk, mayıl olmak, yalpaklık;</p> <p>Negativ duygular: korku, titsinmäk.</p>	<p>Durguçluk nişannarı: nokta, virgül, soruş hem duygu nişanı.</p> <p>Sintaksis: annatma cümlä, soruş cümlä, izin cümlä, duygulu cümlä, kayıllık cümlä, inkär cümlä.</p> <p>Özel terminnär: lafetmää, söz, lafin maanası, personaj, baş personaj; cümlä, tekst, dialog; tekstin adı, tekstin avtoru; alfabet, virgül, soruş nişanı, duygu nişanı, diktant; kısım, urgu, incä vokal, kalın vokal, uzun vokal, yımışak konson, çetin konson; literatura, annatma.</p>
<p>VATANIM HEM ANA DİLİM</p> <p>Ana tarafım</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ Gerb. Gimna. ▪ Bän gagauzum ▪ Vatan ayledän çekeder ▪ Benim küüyüm/ benim kasabam <p>Ana dilim tatlı bal</p> <p>Resimni kiyatlar</p>	<p>Tanıtmak: resimni kiyatları, Gagauziyayı, ana dilini, kendi küüyünü/kasabasını tanıtmak.</p> <p>Yazdırmak: aulumuz, başçemiz.</p> <p>Teklif: teklif etmäk/teklifi kabletmäk.</p> <p>Soruş: arkadaşlarına soruş vermäk.</p> <p>Cuvap: soruşlara uygun cuvap etmäk.</p> <p>Pozitiv duygular: beenmäk, şaşmak, sevinmäk, mayıl olmak hem metetmäk.</p>	

TEKLİFLİ LİTERATURA

Uşaklara deyni literar tekstlär

Modul	Üretim birimneri	Literatura
UŞAK İNSAN ARASINDA	Bizim şkolamız	Nikolay Baboglu , “Eni şkolacı”; moldovan cümbüşü “Şopar”; George Georgiu , “Bir demet çiçek”.
	Dostlarım	Todur Marinoglu , “Dostluk”, Valentina Oseeva , “Üç kafadar”; Spiridon Vangeli , “Tinkuța”; bulgar halk masalı “Hýrsýzýn kalpaa yanêr”; Vitaliy Golävkin , “Da sora ne”.
BİZİM AYLEMİZ	Evdekilär	Kosti Vasilioglu , “Nazlıca”, “Püsür”, “Üfkeli sülük”, “Evelki adet”; Stepan Kuroglu “Uyu, uyu, piliçiiim”, “Kon, kon, kelebek”; bulgar halk masalı “Haylaz, ama şiret”; Gavril Gaydarcı , “Sallangaç türküsü”; Lev Tolstoy , “Çekerdek”, İulian Nikuța , “Ana dili uroo”.
	Bereketli olsun!	Kosti Vasilioglu , “Sofrada”; Nikolay Baboglu , “Kolada”; Pelageya Filioglu , “Çam aacı”; Dmitriy Kara Çoban , “Eni yıla karşı”; Nastradin için fıkralar; moldovan cümbüşü “Sucuk”.
BİZ HEM NATURA	Sevgili yıl zamanım	Todur Zanet , “Kış”, “Mamu”, “Eni yıl”; Dionis Tanasoglu , “Yapraklar”, “İlkyaz”; Vasi Filioglu , “Mardın sekizi”, Todur Marinoglu , “Girginanın laaleleri”, “Çiidem”; Nikolay Baboglu , “Martacıklar”; Mina Kösä , “Geç kaar”; Nikolay Esinenku , “Baa çıbın yolu”; Yakov Tayt “Kış”; slovak masalı “Güneşçiktä musaafirlik”, moldovan cümbüşü “Pëkalanın koyunnarı”.
	Hayvannar hem kuşlar	Todur Marinoglu , “Küsülü gezer kirpi...”, “Uymamak”, “Ayının başı baalı”; Dionis Tanasoglu , “Ördek”; Todur Zanet , “İnek”; İvan Pavlioglu , “Sän uluma, yabani”; Nikolay Tanasoglu , “Güz”; Kosti Vasilioglu , “Pali”, “Bozka”. Konstantin Uşinskiy , “Hayvan çekışı”, “Kırlangaç”; Lev Tolstoy , “Sıncap hem canavar”, “Rozkanın palileri...”.
	Dadalım meyva, zarzavat!	Kosti Vasilioglu , “Renklär”, Valentina Bujilova “İyiniz meyva”.

VATANIM HEM ANA DİLİM	Ana tarafım	Todur Marinoglu , “Bucak”; Kosti Vasilioglu , “Moldovanın merkezi”, “Bizim Komrat”, “Gagauzların soyadların istoriyasından”; Mihail İsakovskiy , “Gidän kuşlar tä uçêrlar”.
	Ana dilim tatlı bal	Todur Zanet , “Ana dilim”, Aleksandra Kristova , “Ana dili”.
	Resimni kiyatlar	Uşaklara deyni jurnallar “Kırlangaç”, “Guguşçuk”; Todur Zanet , “Böcecik”; Todur Marinoglu , “Benim sevgili dostlarım”.

3 klas

İçindeki birimnär

Kompetençiya (subkompetençiya) birimleri	İçindeki birimnär	Ürenmäk işlemleri hem sonuçlar
Speçifika kompetençiyası 1. Ana dilinä havez, merak hem dikkatlik gösterip, türlü komunikativ situaçiyalarda aazdan informaçiyayı algılamaa hem annamaa.		
<p>1.1. Türlü komunikativ situaçiyalarda lafların maanasını açıklamaa.</p> <p>1.2. Türlü söz situaçiyalarında aazdan informaçiyanın özünü annamaa.</p> <p>1.3. İşidilmiş tekstin oluşlarına komunikativ modellerdän konkret soruş kurmaa.</p> <p>1.4. İşidilmiş literar hem nonliterar tekstin temasını belli etmäa.</p> <p>1.5. İşidilmiş literar hem nonliterar tekstlerdä cümlelerin intonaçiyasını belli etmäa.</p>	<p>Söz temaları:</p> <ul style="list-style-type: none">• Uşak insan arasında• Bizim aylemiz• Biz hem natura• Vatanım hem ana dilim <p>Söz işlemleri: Tanıyıp-adlamak Danışmak Şükür etmäk Tanıtmak Yazdırmak Cuvap Yardım Bildirmäk Pozitiv duygular Negativ duygular Annatmak Teklif Kutlamaklar Nasaat Bildirim İnstrukçiya</p> <p>Sözleşmäk elementleri: Temalara görä komunikativ situaçiyalar. Aazdan sözün özellikleri. Sözlük. Komunikativ modeller. Söleni örnekleri. Aazdan tekst. Dialog. Monolog. Cümlä. Laf.</p>	<p>Ürenmäk işlemleri:</p> <ul style="list-style-type: none">• Komunikativ modellärlän tanışmak hem onnarı işletmäk.• İşidilmiş tekstdän annaşılmaz lafların maanasını açıklamak.• Verilmiş temalara görä soruşlara cuvap etmäk.• Dayantıların yardımınnan tekstin oluşlarına soruş düzmäk.• Verilmiş temalara görä eni laflarlan iş.• Eni informaçiyayı annatmak.• Süjetli resimnerä görä annatmak.• Didaktika oynannarı.• Grupada hem çifttä barabar iş.• Multifilmaları siiretmäk. <p>Sonuçlar:</p> <ul style="list-style-type: none">• İşidilmiş literar hem nonliterar tekstä görä soruşlara cuvap vermäk.• Dayantılara görä soruş düzmäk.• İşidilmiş literar hem nonliterar tekstin temasını belli etmäk.

	<p>Yazmak Okumak Yazılı tekst Adlık Aderliklər İşlik Sayılık Nışannık İşhallık Ardlaflar Baalayıcılar Sintaksis Durguçluk nışannarı</p> <p>Özel terminnär: karşı maanali laflar, yakın maanali laflar, tema. *özel terminnär girerlər gidtä verilän leksika minimumuna.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • İşidilmiş literar hem nonliterar teksttän oluşları annatmak. • Aazdan dialoga katılmak.
<p>Spetifika kompeteniyası 2. Komunikativ situatijasına görä aazdan söz kurmaa hem uygun onu kullanmaa.</p>		
<p>2.1. Hergünkü lafetmektä uygun söz konstruktıyalarını düzmää.</p> <p>2.2. Söz modellerini uygun kullanıp, komunikativ situatijasına görä dialog düzmää.</p> <p>2.3. Temaya görä verilmiş laflarlan cümlä kurmaa.</p> <p>2.4. Verilän soruşlara, teklif edilän resimnerä görä predmeti, olayı, durumu kısadan yazdırmaa.</p> <p>2.5. Seslediktän sora tekstin önemni paylarını kendi laflarınnan annatmaa.</p>	<p>Söz temaları:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Uşak insan arasında • Bizim aylemiz • Biz hem natura • Vatanım hem ana dilim <p>Söz işlemi: Tanıyıp-adlamak Danışmak Şükür etmek Tanıtmak Yazdırmak Cuvap Yardım Bildirmäk Pozitiv duygular Negativ duygular Annatmak Teklif Kutlamaklar Nasaat Bildirim İnstruktıya</p> <p>Sözleşmäk elementleri: Temalara görä komunikativ situatıyalar. Aazdan sözün özellikleri. Sözlük. Komunikativ modellär. Söleni</p>	<p>Ürenmäk işlemi:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Aazdan dialog kurmak. • Söz situatijasına görä komunikativ modellerini kullanmak. • Sözü ilerletmäk sınışları. • Tanıtmak/Prezentaşıya (monolog). • Cümleyi genişletmäk hem toplamak sınışları. • Didaktika oynunarı. • Türlü resimnerä görä tekst kurmak. • Hazır soruşlara görä aazdan tekst düzmäk. • Literar hem nonliterar tekstleri kendi laflarınnan annatmak. • Peetleri annatmak. • Grupada hem çifttä barabar çalışmak. <p>Sonuçlar:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Sözdä komunikativ modelleri kullanmak. • Soruşlara dolu cuvap vermäk.

	<p>örnekleri. Aazdan tekst. Dialog. Monolog. Cümlä. Laf. Yazmak Okumak Yazılı tekst Adlık Aderliklär İşlik Sayılık Nışannık İşhallık Ardlaflar Baalayıcılar Durguçluk nışannarı Sintaksis</p> <p>Özel terminnär: tekst, dialog.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Söz situaşiyasına görä dialog. • Resimnerä görä aazdan tekst kurmak. • Kendi laflarınnan tekstin önemni paylarını annatmak.
<p><i>Speşifika kompetenşiyası 3. Türlü tiptä hem stildä tekstleri dooru, akıntılı, bilinçli, demekli okuyup, türlü komunikativ situaşiyalarda yazılı informaşiyayı algılamaa hem annamaa.</i></p>		
<p>3.1. Literar hem nonliterar tekstleri dooru, akıntılı, bilinçli, uygun intonaşiyaylan okumaa.</p> <p>3.2. Türlü tekstlerdä lafin paylarını (kök hem afiks) tanıyıp-göstermää.</p> <p>3.3. Okunmuş literar hem nonliterar tekstä görä soruş düzmää.</p> <p>3.4. Okunmuş kısa literar hem nonliterar tekstin temasını belli etmää.</p> <p>3.5. Dayantıları kullanarak, okunmuş teksttän oluşlar sıralını açıklamaa.</p> <p>3.6. Üredicinin yardımınnan okunmuş teksti paylara bölmää.</p>	<p>Söz temaları:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Uşak insan arasında • Bizim aylemiz • Biz hem natura • Vatanım hem ana dilim <p>Söz işlemi: Tanıyıp-adlamak Danışmak Şükür etmək Tanıtmak Yazdırmak Cuvap Yardım Bildirmäk Pozitiv duygular Negativ duygular Annatmak Teklif Kutlamaklar Nasaat Bildirim İnstruqşiya</p> <p>Sözleşmäk elementleri: Temalara görä komunikativ situaşiyalar. Aazdan sözün özellikleri. Sözlük. Komunikativ modellär. Sölenti</p>	<p>Üörenmäk işlemi:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Literar hem nonliterar tekstleri seslän okumak. • Okumak tehnikasını geliştirmäk işi. • Okunmuş literar hem nonliterar tekstlerä görä soruş düzmäk hem onnara cuvap etmək. • Teksti paylara bölmäk hem onnara ilüstraşiya hazırlamak. • Kendibaşına okumak. • Rollara görä okumak. • Teksti adlamak hem dayantıların yardımınnan oluşları annatmak. • Peetleri okumak hem akıldan annatmak. • Lafların paylarını nışannamak. • Didaktika oynnarı. • Grupada barabar çalışmak. <p>Sonuçlar:</p>

	<p>örnekleri. Aazdan tekst. Dialog. Monolog. Cümlä. Laf.</p> <p>Yazmak Okumak Yazılı tekst Adlık Aderliklär İşlik Sayılık Nışannık İşhallık Ardlaflar Baalayıcılar Durguçluk nışannarı Sintaksis</p> <p>Özel terminnär: abzağ, tekstin payları, seslän okumak, sessiz okumak, kök, afiks.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Dooru, akıntılı, bilinçli seslän literar hem nonliterar tekst okumak. • Kiyattan okunmuş tekstlerin temasını belli etmök. • Lafların paylarını belli etmök. • Peetleri okumak hem akıldan annatmak. • Okunmuş literar hem nonliterar tekstleri annatmak.
<p>Speţifika kompetenţiyası 4. Yaratmalı çalışmayı gösterip hem kendi sözünü kontrol edip, komunikativ situaţiyasına görä yazılı söz kurmaa.</p>		
<p>4.1. Kaligrafiya kurallarına görä tekstleri dooru, annaşılı yazmaa.</p> <p>4.2. Yazmakta türlü grafika nışannarını (ok, çevrä, çizgi) uygun kullanmaa.</p> <p>4.3. Yazmakta üürenilmiş gagauz orfografiya hem punktuaţiya kurallarını kullanmaa.</p> <p>4.4. Süjetli resimnerä, verilmiş temaya hem hazır plana görä yazılı tekst düzmää.</p> <p>4.5. Verilmiş tekst paylarını sırayca erleştirmää.</p>	<p>Söz temaları:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Uşak insan arasında • Bizim aylemiz • Biz hem natura • Vatanım hem ana dilim <p>Söz işlemi:</p> <p>Tanıyıp-adlamak Danışmak Şükür etmök Tanıtmak Yazdırmak Cuvap Yardım Bildirmök Pozitiv duygular Negativ duygular Annatmak Teklif Kutlamaklar Nasaat Bildirim İnstrukţiya</p> <p>Sözleşmök elementleri:</p> <p>Temalara görä komunikativ situaţiyalar. Aazdan sözün özellikleri. Sözlük. Komunikativ modellär. Sölenţi</p>	<p>Üürenmök işlemi:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Dialogu ilerletmök sınışları. • Yazmak sınışları. • Yazılı teksttä yannışlıkları doorutmak. • Hazır plana görä kısa tekst kurmak. • Süjetli resimnerä görä yazılı tekst kurmak. • Verilmiş payları tekstä erleştirmää. • Kutlamak kartelasını yazmak. • Yortu için dilemök yazmak. • Verilmiş teksti kopyalamak. • Laf hem tekst diktantı. • Didaktika oynunarı. • Kendibaşına iş. • Testlärlän iş. <p>Sonuçlar:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Gagauz dilindä tefteri kullanmak.

	<p>örnekleri. Aazdan tekst. Dialog. Monolog. Cümlä. Laf. Yazmak Okumak Yazılı tekst Adlık Aderliklär İşlik Sayılık Nışannık İşhallık Ardlaflar Baalayıcılar Durguçluk nışannarı Sintaksis</p> <p>Özel terminnär: soruş nışanı, duygu nışanı, kırmızı sıra.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Kaligrafiya kurallarına görä tekstleri yazmak. • Diktant. • Sümetli resimä görä kısa tekst düzmäk. • Kutlamak kartelası.
<p>Speţifika kompetenţiyası 5. Praktika hem komunikativ daavaları çözmää deyni, ürenmæk proţesindä hem hergünkü lafetmektä sözleşmæk elementlerini kullanmaa.</p>		
<p>5.1. Sözleşmektä konson garmoniyasını dooru kullanmaa (sesli konson, sessiz konson).</p> <p>5.2. Predmetleri, nışannarı, işlemi gösterän lafları lafetmektä hem yazılı sözdä dooru formada kullanmaa.</p> <p>5.3. Ürenilmiş lafları aazdan hem yazılı sözleşmenin çeşitli durumnarında uygun kullanmaa.</p> <p>5.4. İkincili paylarlan kısa cümleleri genişledip, türlü komunikativ situaţiyalarında dil konstrakţiyalarını kullanmaa.</p> <p>5.5. Komunikativ situaţiyasına görä türlü cümlelerin intonaţiyasını uygun seslän dooru göstermää.</p>	<p>Söz temaları:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Uşak insan arasında • Bizim aylemiz • Biz hem natura • Vatanım hem ana dilim <p>Söz işlemi: Tanıyıp-adlamak Danışmak Şükür etmæk Tanıtmak Yazdırmak Cuvap Yardım Bildirmæk Pozitiv duygular Negativ duygular Annatmak Teklif Kutlamaklar Nasaat Bildirim İnstrakţiya</p> <p>Sözleşmæk elementleri: Temalara görä komunikativ situaţiyalar. Aazdan sözün özellikleri. Sözlük. Komunikativ modellär. Söleni</p>	<p>Ürenmæk işlemi:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Aazdan hem yazılı sözdä predmetleri, nışannarı, işlemi gösterän lafları türlü formada kullanmak sınışları. • Cümledä baş payları hem ikincili payları belli etmæk sınışları. • Cümleyi genişletmæk hem toplamak sınışları. • Türlü laflarlan lafbirleşmelerini kurmak sınışları. • Verilmiş temalara görä konuşmak. • <i>Mı, mi, mu, mü</i> paycıklarınnan soruş cümlelerini kurmak. • Dialog kurmak hem dialoga katılmak. • Sözlüü zenginnetmæk sınışları. • Personaj piramidası. • Sinkveyn. • Wen diagraması.

<p>5.6. Yaratmalarda baş personajı seçip, onun yaptıklarına kendi bakışını açıklamaa.</p>	<p>örnekleri. Aazdan tekst. Dialog. Monolog. Cümlä. Laf. Yazmak Okumak Yazılı tekst Adlık Aderliklär İşlik Sayılık Nışannık İşhallık Ardlaflar Baalayıcılar Durguçluk nışannarı Sintaksis</p> <p>Özel terminnär: sesli konson, sessiz konson, birlik sayısı, çokluk sayısı, hal, subyekt, predikat.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Didaktika oynunarı. • Diktant yazmak. • Grupada barabar iş. <p>Sonuçlar:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Komunikativ situaşiyasında üürenilmiş dil konstruşıyalarını kullanmak. • Sözdä lafları sayıda, halda hem zamanda dooru kullanmak. • Dialog düzmäk. • <i>Mı, mi, mu, mü</i> paycıklarınınan soruşları dooru düzmäk. • Cümledä subyekt hem predikatı tanımak hem adlamak. • Personaj piramidası.
<p><i>Speşifika kompetenşiyası 6. Okumaya havezini hem meraklını gösterip, Moldova Respublikasında yaşayan halkların, dünnä milletlerin kulturasını tanımaa hem çokdilli ortamda gagauz dilinin özelliini görmää, kulturasını saymaa.</i></p>		
<p>6.1. Kendibaşına okunmuş kiyadı dayantılara görä aazdan tanıtmää. 6.2. Moldovada yaşayan halkların yazıcılarını hem yaratmalarını tanımaa. 6.3. Gagauz halkının hem başka halkların adetlerini tanımaa hem annatmaa. 6.4. Gagauzlarda büyüklerä danışmak etiketini kullanmaa. 6.5. Gagauziyanın simvollarını bilmää hem onnar için annatmaa.</p>	<p>Söz temaları:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Uşak insan arasında • Bizim aylemiz • Biz hem natura • Vatanım hem ana dilim <p>Söz işlemi: Tanıyıp-adlamak Danışmak Şükür etmäk Tanıtmak Yazdırmak Cuvap Yardım Bildirmäk Pozitiv duygular Negativ duygular Annatmak Teklif Kutlamaklar Nasaat Bildirim İnstruşıya</p>	<p>Üürenmäk işlemi:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Okumak atelyesi. • Soruşlara, shemaya görä kiyadı tanıtmak. • Muzeyä gezi. • Grupa proektleri. • Bibliotekada kiyat ayırmak hem okumak. • Kiyat sergisini hazırlamak. • Sözlüklärlän iş. • Yazıcılarla buluşmak. • Literar tekstlerini annatmak. • Problemalı situaşiyalar. • İnternet kaynaklarınınan iş. • Grupada barabar iş.

<p>6.6. Gagauz dilinin gözellini hem zenginliğini duyup-kullanma.</p>	<p>Sözleşmek elementleri: Temalara göre komunikativ situatıyalar. Aazdan sözün özellikleri. Sözlük. Komunikativ modellär. Söleni örnekleri. Aazdan tekst. Dialog. Monolog. Cümlä. Laf. Yazmak Okumak Yazılı tekst Adlık Aderliklär İşlik Sayılık Nışannık İşhallık Ardlaflar Baalayıcılar Durgucluk nışannarı Sintaksis</p> <p>Özel terminnär: yaratma, literatūra, söyleyiş, baş personaj.</p>	<p>Sonuçlar:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Kendibaşına okunmuş kiyadı tanıtmak. • Peetleri aklıdan söylemek. • Gagauz adetlerini tanıtmak proekti. • Gagauz simvollarını bilmek.
<p style="text-align: center;">Yılın bitkisindä üürenici:</p> <ul style="list-style-type: none"> • hergünkü yaşamak oluşlarında dialog (5-6 replika) hem monolog (3-4 cümlä) kurup-eterli kullanabilir; • teksti seslän dooru, akıntılı, bilinçli hem demekli okuyabilir; • işidilmiş hem okunmuş literar hem nonliterar tekstin temasını belli edäbilir; • okunmuş hem işidilmiş literar hem nonliterar teksttän oluşları annadabilir; • yaratmada personajların yaptıklarını kantarlayabilir; • resimnerä göre aazdan hem kısa 3-4 cümledän yazılı tekst kurabilir; • predmetleri, nışannarı, işlemi gösterän lafları aazdan hem yazılı sözdä dooru kullanabilir; • cümledä baş payları tanıyabilir; • yazılı sözdä kaligrafiya hem üürenilmiş orfografiya, punktuatıya kurallarını kullanêr; • 25-30 laftan diktant yazabilir; • 2-3 sölpettän peetleri akıldan annadabilir; • kiyatlan kendibaşına işleyäbilir; • gagauz dilindä tefteri kullanêr. 		

Paalılıklar:

- akrannarınnan, büüklärlän havezlän gagauz dilindä sözleşer;
- sözleşmektä etiket kurallarını kullanabiler;
- sözleşmeyä katılannara hatır hem saygı güder;
- başka insannarın kulturasına saygı gösterer.

İçindeki birimlerin açıklanması

Üretim birimleri		
Modullar	Söz işlemi	Sözleşmek elementleri
<p>UŞAK İNSAN ARASINDA Şkolada</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ Urokların sıralı ▪ Şkola aulunda ▪ Sport meydanı ▪ Çiçeklik <p>Dostluk</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ Kiyat benim dostum ▪ Dostlar birerdä ▪ Biri-birinä yardım ▪ Telefonda lafederiz 	<p>Danışmak: hatırlık, af olmak, af etmek örnekleri; birkimseyä yalvarmak hem danışmak.</p> <p>Şükür etmek: şükür etmek hem şükür cuvapları.</p> <p>Tanıtmaq: kendini telefonda, şkolada, bibliotekada, musaafirlikte tanıtmaq; okunmuş kiyadı tanıtmaq.</p> <p>Yazdırmak: şkola aulu, sport meydanı, çiçeklik başçası büüklüü, forması, ölçüsü, faydası, kullanması.</p> <p>Cuvaplar: kayıl olmak, inkär etmek.</p> <p>Yardım: yardım istemäk, biri-birinä yardım etmek.</p> <p>Bildirmäk: bir oluşu bildirmäk, bir kiyattan okunmuşu bildirmäk.</p> <p>Pozitiv duygular: beenmäk, havez, sevinmäk, inançlık.</p> <p>Negativ duygular: yalan, aldatmaq, küsü.</p>	<p>Aazdan hem yazılı söz Temalara görä söz situaıyası. Cümlä. Laf. Karşı maanalı laflar. Yakın maanalı laflar. Lafın payları (kök hem afiks).</p> <p>Aazdan hem yazılı tekst: verilmiş temaya görä cümlä kurmak, tekst kurmak.</p> <p>Aazdan dialog hem monolog Söleni: Soslär. Sesleri tanımak hem ayırmak. İncä hem kalın vokallar, uzun vokallar. Sesli hem sessiz konsonnar. Vokal hem konson dönmeleri.</p> <p>Okumak: literar hem nonliterar tekstleri okumak.</p> <p>Yazmak: cümlä hem kısa tekst yazmak.</p> <p>Dil birimleri N. B! 1. Üredici hem ürenicilär aşaaada verilän gramatika termineri kullanmêêrlar. Dil birimleri söz örneklerindä belli olêrlar.</p> <p>Adlık: birlik sayısı, çokluk sayısı, hallar. Adlıkların diişilmesi soruşlara görä (hallar).</p> <p>Aderliklär: üz aderliklerin diişilmesi sayılara hem hallara görä (<i>bän – biz, sän – siz; bän – bana, biz – bizä</i>).</p> <p>İşlik: zaman, üz, sayı. İzin çalımı: halizlik hem inkärlük forması – <i>yap, yapma</i>.</p>
<p>BİZİM AYLEMİZ Evdekilär hem senselelär/hısımnar</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ Kim onnar? Onnar nesoy? 	<p>Tanıyıp-adlamak: yakın senseleleri (lelü, çiçu /amuca, dayka, bulü, eniştä, nuna) tanıyıp-adlamak.</p>	<p>Adlık: birlik sayısı, çokluk sayısı, hallar. Adlıkların diişilmesi soruşlara görä (hallar).</p> <p>Aderliklär: üz aderliklerin diişilmesi sayılara hem hallara görä (<i>bän – biz, sän – siz; bän – bana, biz – bizä</i>).</p> <p>İşlik: zaman, üz, sayı. İzin çalımı: halizlik hem inkärlük forması – <i>yap, yapma</i>.</p>

<ul style="list-style-type: none"> ▪ Onnarın zanaatları ▪ Zanaatlar <p>Evimiz hem aulumuz</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ Ev nicä yapılı ▪ Odalar/içerlär ▪ Mobila/mebel ▪ Aylemizdä kiyatlar ▪ Aulumuzda ne var? <p>Saahımızı koruyalım</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ Bizim güüdemiz ▪ Saalam imeelik ▪ Günün sırası <p>Aylemizdä yortular</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ Yortular ▪ Yortu imekleri (Eni yıl, Kolada) 	<p>Annatmak: kendisi için, evdekilär için annatmak, onnarın zanaatları için annatmak, ayledä kullanılan kiyatlar için annatmak.</p> <p>Tanıtmaq: evi, mobilayı, aulu, yortuları, yortu imeklerini, saalam imeelii, yortu sofrasını tanıtmak.</p> <p>Teklif: danışmaq, yalvarmaq, buyur etmək, teklif.</p> <p>Kutlamak: dilemək örnekleri, kutlamak kartelası.</p> <p>Yazdırmak: insanın güüdesini, gigiena tertiplerini yazdırmak.</p> <p>Şükür etmək: şükür etmək hem şükür cuvapları.</p> <p>Cuvap: kayıl olmak hem inkär etmək.</p> <p>Yardım: yardım istemek, yardım etmek.</p> <p>Pozitiv duygular: beenmək, hatır, mayıllık, kanaatlık, metetmək, hoşlanmaq sözlari, yalpaklık.</p>	<p>Oluşluk çalımı: şindiki, (mutlak) geçmiş, (mutlak) gelecek zamanda işlemi gösterän laflar (halizlik hem inkärlik forması – <i>yapêr, yapmêêr; yaptı, yapmadı, yapacek, yapmayacek</i>).</p> <p>Sayılık: sayıyı hem sırayı gösterän laflar (kaç? kaçınıcı?).</p> <p>Nışannık: türlü nışannarı gösterän laflar (dat, renk, forma, ölçü). Nışannıkların soruşları: nesoy? netürlü?</p> <p>İşhallık: zamanı gösterän laflar (nezaman?), eri gösterän laflar (neredä?), nicelii gösterän laflar (nicä? geç, tez, gagauzça, ayakça, oturukça).</p> <p>Ardlaflar: için, görä, kadar, sora, gibi.</p> <p>Baalayıcılar: hem, da, ama, açan.</p> <p>Durguçluk nışannarı: nokta, virgül, soruş hem duygu nışanı, dialog çizgisi.</p> <p>Sintaksis: annatma cümlä, soruş cümlä, izin cümlä, duygulu cümlä, kayıllık cümlä, inkär cümlä, cümlä payları: subyekt, predikat, ikincili paylar.</p>
<p>BİZ HEM NATURA</p> <p>Yıl zamannarı</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ Kış. Kış oynunnarı ▪ İlyaz çiçekleri ▪ Yazın dinnenmək ▪ Güz. Gidän kuşlar <p>Vakit</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ Saada bakalım! /Saat kaç? ▪ İşlenir günün sırası <p>İnsan hem natura</p>	<p>Tanıyıp-adlamak: gidän kuşlar, kış hem yaz oynunnarı, ilkyaz çiçekleri;</p> <p>Yazdırmak: işlenir günü, yıl zamannarının nışannarını, hava durumunu yazdırmak.</p> <p>Tanımak: saat, saadı / vakıdı tanımak.</p> <p>Cuvap: kayıl olmak hem inkär etmək.</p> <p>Annatmak: sevdii oyunu için, yaz dinnenmesi için annatmak.</p> <p>Pozitiv duygular: şaşmaq, beenmək, sevinmək, metetmək, mayıl olmak, kanaatlık;</p>	<p>Özel terminnär: karşı maanalı laflar, yakın maanalı laflar, tema; tekst, dialog; abzağ, tekstin payları, seslän okumak, sessiz okumak;</p> <p>soruş nışanı, duygu nışanı, kırmızı sıra. sesli konson, sessiz konson, birlik sayısı, çokluk sayısı, hal, kök, afiks, subyekt, predikat; yaratma, literatüra, söyleyiş, baş personaj.</p>

<ul style="list-style-type: none"> ▪ Naturayı koruyalım! ▪ Çöşmenin tatlı suyu ▪ Daalıkta kendimizi dooru götürelim! ▪ Kiyat daada büüyer 	<p>Negativ duygular: korku, sıkılmak, küsü;</p> <p>Bildirim: naturayı korumak için oluşları, bir kiyadı tanıtmak için bildirmäk.</p> <p>İnstrukçiya: naturayı, suyu, kiyadı korumak için, daalıkta kendini götürmæk için.</p>	
<p>VATANIM HEM ANA DİLİM</p> <p>Gagauziya benim vatanım</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ Gagauziyanın simvolları ▪ Anılmış gagauzlar ▪ Gagauziyanın baş kasabası. ▪ Küülär/kasabalar ▪ Derelär <p>Gagauzçayı severim</p> <p>Kiyadın peydalanması</p>	<p>Taniyip-adlamak: Gagauziyada küülär, kasabalar, derelär.</p> <p>Annatmak: küü /kasaba, vatan, anılmış gagauzlar, Gagauziyanın baş kasabası için annatmak.</p> <p>Yazdırmak: gerbı, gagauz dilini yazdırmak.</p> <p>Nasaat: naturayı korumak için nasaat vermäk.</p> <p>Teklif: teklif etmæk/teklifi kabletmæk.</p> <p>Cuvap: tekstä görä soruşlara cuvap vermæk.</p> <p>Tanıtmak: kiyadın yolu.</p> <p>Pozitiv duygular: beenmæk, sevinmæk, hodul olmak, mayıl olmak, metetmæk.</p>	

TEKLİFLİ LİTERATURA

Uşaklara deyni literar tekstlär

Modul	Üüretim birimneri	Literatura
UŞAK İNSAN ARASINDA	Şkolada	Konstantin Vasilioglu , “Şkolaya”, “Faydalı tekliflär”, “Tatlı ekmek”, “Neçin genä geç kaldın”, Todur Marinoglu , “Urokta”; Lev Tolstoy , “Filipok”, “Gün, kaar hem lüzgär”; İrina Stavskaya , “Balık tutmakta”, “Eni şkolada”; Valentina Oseeva “Maavi yapraklar”.
	Dostluk	Gagauz halk masalı “Tilki hem çölmek”; türk cümbüşü “Parayı verän düdüklän çalar”; Konstantin Vasilioglu , “Tilki hem horoz”; Sergey Mihalkov , “Nicä dostlar annaşılêr...”; Nikolay Nosov , “Bayırcık üstündä”, “Diri paraliya”; Spiridon Vangeli , “Guguğanın sallangacı”, “Bujorun guguşları”; Oleg Bußen , “Eni şkolada”.
BİZİM AYLEMİZ	Evdekilär hem senselelär/hısımnar	Valentina Bujilova , “Bibliotekacı”, “Doktor”, “Evelki zanaat”, “Çiçekçi”; Aleksandra Kristovannın peetleri; İon Druşe , “Aylä”, “Kaku”; Aleksandr Akişin , “Biz booday ekeriz”, “Benim Koli batüm”; Valentina Oseeva “Oollar”, “Kim çorbacı?”, rus halk masalı “Kırnak kız”.
	Evimiz hem aulumuz	Nikolay Baboglu , “Avcı”; Valentina Bujilovannın peetleri; Aleksandra Kristovannın peetleri; Sergey Baruzdin , “Sofrada”.
	Saalumızı koruyalım	Valentina Bujilova , “Kullan rejimi”, “Kaavi ol sän”, “Biyaz dişlär”; türkmen legendası “Su – bu bir saalık”.
	Aylemizdä yortular	Todur Marinoglu , “Kolada”, “İhtär sözü”; Valentina Bujilova , “Paskellä”; Aleksandra Kristova , “Anaya çiçek”, “Ana günü”.

BİZ HEM NATURA	Yıl zamannarı	Sofya Koca , “Yaz gecesi”; Stepan Kuroglu , “İşçi güz”, “Tilki”, “Kim o?”; Todur Zanet , “Ayaz”; Konstantin Vasilioglu , “Kış sabaası”; Todur Marinoglu , “Kış”, “İlkyaz”. Natalya Vovk “Çiidem”; Engin Recep , “Küçük fidan”, “Kırlar – eni kilim”.
	Vakit	Saat temasına görä tekst
	İnsan hem natura	Pelageya Filioglu , “Güler çiçek”; Georgiy Skrebiťkiy , “Kış resimci”; Mihail Prişvin “Kirpi”.
VATANIM HEM ANA DİLİM	Gagauziya benim vatanım	Konstantin Vasilioglu , “Bucak”, “Eşil göz”, “Bilersin mi”, “Masal dünnesi”; Stepan Bulgar , “Vatanım için bir söz”; Todur Marinoglu , “Taraflım”, “Moldova”; Petri Çebotar , “Yolum düştü ana taraflıma”; Gavril Gaydarcı , “Ana taraflım”; Stepan Kuroglu , “Bucakta sabaa”; Aleksandra Kristova , “Selâm, dostlar!”.
	Gagauzçayı severim	Dionis Tanasoglu , “Ana dilim”.
	Kiyadın peydalanması	

4 klas

İçindeki birimnär

Kompetentiya (subkompetentiya) birimleri	İçindeki birimnär	Ürenmök işlemleri hem sonuçlar
Speşifika kompetentiya 1. Ana dilinä havez, merak hem dikkatlık gösterip, türlü komunikativ situaşiyalarda aazdan informaşiyayı algılamaa hem annamaa.		
<p>1.1. Annaşılmaz lafların maanasını işidilmiş teksttän açıklamaa.</p> <p>1.2. Eni söz situaşiyalarında aazdan informaşiyanın maanasını annamaa.</p> <p>1.3. Teklif edilän temada soruş düzüp, diskusiyaya katılmaa.</p> <p>1.4. İşidilmiş literar hem nonliterar tekstin öz fikirini bulmaa.</p> <p>1.5. İşidilmiş literar hem nonliterar tekstlerdän belli kriteriyelerä görä informaşiyaya seçmää.</p>	<p>Söz temaları:</p> <ul style="list-style-type: none">• Uşak insan arasında• Bizim aylemiz• Biz hem natura• Vatanım hem ana dilim <p>Söz işlemleri: Selemneşmök Adlamak Danışmak Şükür etmök Tanıtmak Yazdırmak Cuvap Yardım Bildirmök Pozitiv duygular Negativ duygular Annatmak Teklif Kutlamaklar Nasaat İnstruktıya Tanıştırmak</p> <p>Sözleşmök elementleri: Temalara görä komunikativ situaşiyalar. Aazdan sözün özellikleri. Sözlük. Komunikativ modellär. Söleni örnekleri. Aazdan tekst. Yazılı tekst. Dialog. Monolog. Cümlä. Laf.</p>	<p>Ürenmök işlemleri:</p> <ul style="list-style-type: none">• Komunikativ modellärlän işlemök.• Söz sınışları.• Soruşlara cuvap etmök.• Annaşılmaz lafların maanasını açıklamak.• Eni laflarlan sınışlar.• İnformaşiyayı logika sırasında annatmak.• İşidilmiş tekstin öz fikirini belli etmök.• Diskusiyalar.• Didaktika oynunarı.• Rollu oynunar.• Grupada hem çifttä barabar iş.• Tablişalarlan, shemalarlan iş. <p>Sonuçlar:</p> <ul style="list-style-type: none">• İşidilmiş literar hem nonliterar tekstä hem temaya görä soruş kurmak.• İşidilmiş literar hem nonliterar tekstin öz fikirini belli etmök.• İşidilmiş haberin maanasını annatmak.• Verilän temaya görä diskusiyaya katılmak.

	<p>Yazmak Okumak Yazılı tekst Adlık Aderliklär İşlik Sayılık Nışannık İşhallık Ardlaflar Baalayıcılar Sintaksis Durguçluk nışannarı</p> <p>Özel terminnär: karşı maanalı laflar, yakın maanalı laflar, senselä laflar, öz fikir.</p> <p>*özel terminnär girerlär gidtä verilän leksika minimumuna.</p>	
<p><i>Speşifika kompetenşyası 2. Komunikativ situaşyasına görä aazdan söz kurmaa hem uygun onu kullanmaa.</i></p>		
<p>2.1. Komunikativ situaşyasında karşı hem yakın maanalı lafları uygun kullanmaa.</p> <p>2.2. Söz modellerini kullanıp, eni komunikativ situaşyasına görä dialog doldurmaa.</p> <p>2.3. Leksika-gramatika tarafından cümleleri dooru kurmaa.</p> <p>2.4. Kendi yaşamasından kimi olayları annatmaa.</p> <p>2.5. Kendi duygularını, bakışını annaşılı formada açıklamaa.</p>	<p><i>Söz temaları:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • Uşak insan arasında • Bizim aylemiz • Biz hem natura • Vatanım hem ana dilim <p><i>Söz işlemi:</i> Selemneşmäk Adlamak Danışmak Şükür etmäk Tanıtmak Yazdırmak Cuvap Yardım Bildirmäk Pozitiv duygular Negativ duygular Annatmak Teklif Kutlamaklar Nasaat İnstruktşıya Tanıştırmak</p> <p><i>Sözleşmäk elementleri:</i> Temalara görä komunikativ situaşyalar. Aazdan sözün özellikleri. Sözlük. Komunikativ modellär. Söleni</p>	<p><i>Ürenmäk işlemi:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • Sözü ilerletmäk sınışları. • Sinonimnärän hem antonimnärän iş. • Aazdan dialog hem monolog kurmak. • Teksti adlamak. • Teksti aazdan annatmak. • Türlü söz situaşyalarına katılmak. • Tanıtmak/Prezentaşıya. • Resimä görä yazdırma tekst kurmak. • Kendi yaşamasından olaylar için annatma tekst kurmak. • İşidilmiş teksti türlü zamannarda hem türlü üzlerdän annatmaa. • Didaktika oynnarı. • Peetleri annatmak. • Grupada hem çifttä barabar çalışmak. <p><i>Sonuçlar:</i></p>

	<p>örnekleri. Aazdan tekst. Yazılı tekst. Dialog. Monolog. Cümlä. Laf. Yazmak Okumak Yazılı tekst Adlık Aderliklär İşlik Sayılık Nışannık İşhallık Ardlaflar Baalayıcılar Sintaksis Durguçluk nışannarı</p> <p>Özel terminnär: tekst, monolog.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Komunikativ situaşiyasına görä söz modellerini kullanmak. • Resimä görä kısa yazdırma tekst kurmak. • Kendi yaşamasından olaylar için annatma tekst kurmak. • İşidilmiş teksti türlü üzlerdän annatmak.
<p><i>Speşifika kompetenşiyası 3. Türlü tiptä hem stildä tekstleri dooru, akıntılı, bilinçli, demekli okuyup, türlü komunikativ situaşiyalarda yazılı informaşiyayı algılamaa hem annamaa.</i></p>		
<p>3.1. Literar hem nonliterar tekstlerdä senselä (bir köktän) lafları seçmää hem onnarın maanalarını açıklamaa.</p> <p>3.2. Soslän hem sessiz dooru, akıntılı, bilinçli okumak tehnikasını geliştirmää.</p> <p>3.3. Okunmuş literar hem nonliterar tekstä görä soruş sistemasını düzmää.</p> <p>3.4. Okunmuş kısa literar hem nonliterar tekstin öz fikirini belli etmää.</p> <p>3.5. Literar / nonliterar teksttän okunmuşları annatmaa.</p> <p>3.6. Dayantıların yardımınan tekstä plan kurmaa.</p> <p>3.7. Gagauz dilindä türlü kaynaklardan informaşiya bulup, onu eni söz situaşiyalarında kullanmaa.</p>	<p><i>Söz temaları:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • Uşak insan arasında • Bizim aylemiz • Biz hem natura • Vatanım hem ana dilim <p><i>Söz işlemi:</i> Selemneşmək Adlamak Danışmak Şükür etmək Tanıtmak Yazdırmak Cuvap Yardım Bildirmäk Pozitiv duygular Negativ duygular Annatmak Teklif Kutlamaklar Nasaat İnstruksiya Tanıştırmak</p> <p><i>Sözleşmək elementleri:</i> Temalara görä komunikativ situaşiyalar. Aazdan sözlük özellikleri. Sözlük. Komunikativ modellär. Söleni örnekleri. Aazdan tekst. Yazılı tekst. Dialog. Monolog. Cümlä. Laf.</p>	<p><i>Üürenmäk işlemi:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • Okumak tehnikasını geliştirmäk işi. • Teksti seslän hem sessiz okumak. • Literar hem nonliterar teksti kendibaşına okumak. • Okunmuş literar hem nonliterar tekstinä plan kurmak (verilmiş laflar, lafbirleşmeleri, resimnär). • Kolektiv plana görä teksti annatmak. • Tekstin öz fikirini belli etmək. • Kendibaşına okunmuş teksti annatmak. • Rollara görä okumak. • Dramatizaşiya. • Personajların karakteristikasını teksttän bulmak. • Dialogu annatmak formasına diiştırmäk. • Peetleri, okumak hem akıldan annatmak. • Didaktika oynunarı. • Grupada barabar çalışmak.

	<p>Yazmak Okumak Yazılı tekst Adlık Aderliklär İşlik Sayılık Nışannık İşhallık Ardlaflar Baalayıcılar Durguçluk nışannarı Sintaksis</p> <p>Özel terminnär: demekli okumak, plan.</p>	<p>Sonuçlar:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Dooru, akıntılı, bilinçli seslän literar hem nonliterar tekst okumak. • Tekstä görä soruş sistemasını kurmak. • Okunmuş literar hem nonliterar tekstleri annatmak. • Okunmuş tekstä görä personajı yazdırmak. • Türlü kaynaklardan informaçıya kullanıp, bir oluşu bildirmäk.
<p>Speçifika kompetençiyası 4. Yaratmalı çalışmayı gösterip hem kendi sözünü kontrol edip, komunikativ situaçıyasına görä yazılı söz kurmaa.</p>		
<p>4.1. Yazılı işleri kaligrafiya kurallarına görä gerçeklemää.</p> <p>4.2. Yazılı işleri tefterdä istediklerä görä erleştermää.</p> <p>4.3. Türlü yazılı tekstlerdä üürenilmiş gagauz orfografiya hem punktuaçıya kurallarını kullanmaa.</p> <p>4.4. Düzülmüş plana görä tekst (takrir) yazmaa.</p> <p>4.5. Kimi tekstlerä redakçıya yapmaa.</p>	<p>Söz temaları:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Uşak insan arasında • Bizim aylemiz • Biz hem natura • Vatanım hem ana dilim <p>Söz işlemi: Selemneşmäk Adlamak Danışmak Şükür etmek Tanıtmak Yazdırmak Cuvap Yardım Bildirmäk Pozitiv duygular Negativ duygular Annatmak Teklif Kutlamaklar Nasaat İnstruçıya Tanıştırmak</p> <p>Sözleşmäk elementleri:</p>	<p>Üürenmäk işlemi:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Yazmak sınışları. • Kopiyalamak. • Peet formasında teksti akıldan yazmak. • Diktant. • Düzülmüş plana görä kısa tekst yazmak. • Yazılı teksttä verilän lafları dooru formada kullanmak. • Verilmiş dayantılara görä (laflar/ lafbirleşmeleri, soruşlar, çeketmesi/sonu, hazır plan) yazılı tekst kurmaa. • Bir ya birkaç resimä görä yazılı tekst kurmak. • Didaktika oynunarı. • Kendibaşına iş.

	<p>Temalara görä komunikativ situaşiyalar. Aazdan sözün özellikleri. Sözlük. Komunikativ modellär. Söleni örnekleri. Aazdan tekst. Yazılı tekst. Dialog. Monolog. Cümlä. Laf. Yazmak Okumak Yazılı tekst Adlık Aderliklär İşlik Sayılık Nışannık İşhallık Ardlaflar Baalayıcılar Durguçluk nışannarı Sintaksis</p> <p>Özel terminnär: taktır, çizgi, durguçluk nışannarı.</p>	<p>Sonuçlar:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Kaligrafiya kurallarına görä tekstleri kopiyalamak. • Okunmuş tekstä plan kurmak. • Gramatika sınışlarınınan diktant yazmak. • Gagauz dilindä teferi kullanmak.
<p><i>Speşifika kompetenşiyası 5. Praktika hem komunikativ daavaları çözmää deyni, ürenmää proşesindä hem hergünkü lafetmektä sözleşmää elementlerini kullanmaa.</i></p>		
<p>5.1. Türlü kontekstlerdä gagauz dilindä söleni istediklerini kullanmaa.</p> <p>5.2. Söz paylarını (adlıkları, nışannıkları, işlikleri, aderlikleri) lafetmektä hem yazılı sözdä dooru formada kullanmaa.</p> <p>5.3. Aktiv hem pasiv sözlüü genişledip, kendi sözündä uygun kullanmaa.</p> <p>5.4. Gagauz dilinin ürenilmiş sintaksis elementlerini hesaba alıp, aazdan hem yazılı söz kurmaa.</p> <p>5.5. Kendi sözündä türlü cümleleri uygun intonaşiyalan kullanmaa.</p>	<p>Söz temaları:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Uşak insan arasında • Bizim aylemiz • Biz hem natura • Vatanım hem ana dilim <p>Söz işlemi: Selemneşmää Adlamak Danışmak Şükür etmää Tanıtmak Yazdırmak Cuvap Yardım Bildirmää Pozitiv duygular Negativ duygular Annatmak Teklif Kutlamaklar Nasaat İnstruktıya Tanıştırmak</p> <p>Sözleşmää elementleri:</p>	<p>Ürenmää işlemi:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Söleyişlerin maanalarını açıklamak hem onnarı sözdä kullanmak. • Alınma laflarlan iş. • Aazdan hem yazılı sözdä söz paylarını (adlıkları, nışannıkları, işlikleri, aderlikleri) dooru formada kullanmak sınışları. • Dialog hem monolog kurmak. • Sözlüü zenginnetmää sınışları. • Diktant yazmak. • Kopiyalamak. • Personaj piramidası. • Portofoliyi / çantayı doldurmak. • Didaktika oynunarı. • İntelektual oyun.

<p>5.6.Yaratmadan dayantılarının yardımınnan personajı yazdırmaa.</p>	<p>Temalara görä komünikativ situaşiyalar. Aazdan sözün özelliikleri. Sözlük. Komünikativ modellär. Söleni örneikleri. Aazdan tekst. Yazılı tekst. Dialog. Monolog. Cümlä. Laf. Yazmak Okumak Yazılı tekst Adlık Aderliklär İşlik Sayılık Nışannık İşhallık Ardlaflar Baalayıcılar Sintaksis Durguçluk nışannarı</p> <p>Özel terminnär: söz payı, adlık, nışannık, işlik, subyekt, predikat, baş pay, ikincili paylar.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Grupada barabar iş. • İntervyu almak. • Test. <p>Sonuçlar:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Aazdan hem yazılı sözdä adlıkları, nışannıkları, işlikleri, aderlikleri dooru formada kullanmak. • Temaya görä proekt. • Personaj piramidası. • Cümledä baş payları göstermäk. •
<p><i>Speşifika kompetenşiyası 6. Okumaya havezini hem meraklını gösterip, Moldova Respublikasında yaşayan halkların, dünnä milletlerin kulturasını tanımaa hem çokdilli ortamda gagauz dilinin özelliini görmää, kulturasını saymaa.</i></p>		
<p>6.1. Gagauz yazıcılarının yaratmalarında ana dilinin gözeiliini hem zenginini görmää.</p> <p>6.2. Dünnä halkların yazıcılarını hem yaratmalarını tanımaa.</p> <p>6.3. İçindekisinä hem elementlerä görä türlü çeşittä kiyatları tanıtmää.</p> <p>6.4. Gagauzların hem başka halkların anılmış adamnarını bilmää hem onnar için annatmaa.</p> <p>6.5. Musaafirliktä etiket leksikasını kullanmaa.</p> <p>6.6. Moldovanın simvollarını bilmää hem onnar için annatmaa.</p>	<p>Söz temaları:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Uşak insan arasında • Bizim aylemiz • Biz hem natura • Vatanım hem ana dilim <p>Söz işlemi: Selemneşmäk Adlamak Danışmak Şükür etmäk Tanıtmak Yazdırmak Cuvap Yardım Bildirmäk Pozitiv duygular Negativ duygular Annatmak Teklif Kutlamaklar Nasaat İnstrukşiya Tanıştırmak</p> <p>Sözleşmäk elementleri:</p>	<p>Ürenmäk işlemi:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Okumak atelyesi. • Kiyadın elementlerinnän hem içindekisinnän iş. • Okunmuş kiyatları tanıtmak. • Temaya görä kiyat sergisini hazırlamak. • Bibliotekaya gezi. • Virtual ekskursiya. • Yazıcılarla hem anılmış adamnarla buluşmak. • Başka predmetlärän birleşik uroklar. • Grupa proektleri. • İntervyu almak. • Dramatizaşiya.

	<p>Temalara görä kommunikativ situaşiyalar. Aazdan sözün özellikleri. Sözlük. Kommunikativ modellär. Söleni örnekleri. Aazdan tekst. Yazýlý tekst. Dialog. Monolog. Cümlä. Laf. Yazmak Okumak Yazılı tekst Adlık Aderliklär İşlik Sayılık Nışannık İşhallık Ardlaflar Baalayıcılar Sintaksis Durguçluk nışannarı</p> <p>Özel terminnär: halk yaratmaları, yazılı literatura.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Portofoli / çanta. • Sözlüklärlän iş (internet kolaylıkları). • Problemalı situaşiyaları çözmäk. • Grupada barabar iş. <p>Sonuçlar:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Yazıcının biografiyasına posterlär. • Yaratma piramidası. • Peet yarışması. • Kendibaşına okunmuş kiyadı tanıtmak. • Teklif edilän temada diskusiyaya katılmak. • Portofoli / çanta.
--	---	---

Yılın bitkisindä üürenici:

- literar hem nonliterar teksti seslän dooru, akıntılı, bilinçli hem demekli okuyabilir;
- işidilmiş hem okunmuş literar/ nonliterar tekstä görä soruşa cuvap veräbiler;
- işidilmiş hem okunmuş literar /nonliterar tekstin temasını hem öz fikirini belli edäbiler;
- dayantılar yardımınnan (verilmiş laflar, lafbirleşmeleri, resimnär) tekstä plan kurabilir;
- işidilmiş hem okunmuş literar /nonliterar tekstleri /tekst fragmentlerini plana görä/ plansız annadabilir.
- yaratmada personajı aazdan yazdırabilir;
- 3-4 sölpettän teklif edilän hem seçilmiş peetleri aklından annadabilir;
- teklif edilän temada soruş düzüp, diskusiyaya katılabilir;
- kendi aazdan hem yazılı sözündä yakın maanalı, karşı maanalı, senselä lafları, söyleyşleri kullanabilir;
- yazılı sözdä kaligrafiya hem üürenilmiş orfografiya, punktuşaşiyaya kurallarını kullanêr;
- sözdä adlıkları, nışannıkları, işlikleri, aderlikleri dooru formada kullanabilir;
- cümledä baş hem ikincili payları gösteräbiler;
- normativ istediklerä görä tefteri kullanêr.

Paahlıklar:

- ana dilinä hodulluk duyêr;
- üürenmâk proçesindä dikkat hem kuşku olêr;
- bilgilerä havez gösterer;
- sözleşmeyä katılannara tolerant olêr hem saygı gösterer;
- akrannarına hem büyüklerä hatır hem kasavet gösterer;
- gagauz olarak Moldova vatandaşı kendini duymaa.

İçindeki birimlerin açıklanılması

Üretim birimleri		
Modullar	<i>Söz işlemi</i>	Sözleşmek elementleri
<p>UŞAK İNSAN ARASINDA Dolayda yaşamak</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ Bibliotekada ▪ Kiyat insanın yaşamasında ▪ Yaradıcılık evindä ▪ İnternet dünnesi ▪ Kız-çocuk ilişkileri ▪ Aramızda insannık gözelli <p>Küü-kasabamız</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ Sokakta ▪ Transport ▪ Yol kuralları ▪ Tükända ▪ Doktorda 	<p>Selemneşmək: duruma görä selemneşmək örnekleri.</p> <p>Tanıtmak: kendini, birkimseyi, dolaydaki predmetleri, ilişkileri, meraklarını, yaratmalarını tanıtmak.</p> <p>Danışmak: hatırlık, af olmak, af etmek örnekleri; birkimseyä yalvarmak hem danışmak.</p> <p>Nasaat: nasaat vermäk, nasaat istemäk.</p> <p>Şükür etmäk: duruma görä şükür etmäk sözleri.</p> <p>Yazdırmak: insanı, transport araçlarını, bibliotekayı, sokaa, küüyü, kasabayı, dolayı.</p> <p>Yardım: yardım istemäk, biri-birinä yardım etmäk.</p> <p>Bildirmäk: bir oluşu bildirmäk.</p> <p>Pozitiv duygular: beenmäk, meraklık, istediklär, havez, sevinmäk, sevgi, yalpaklık.</p> <p>Negativ duygular: acı, üfkä, yalan, aldatmak, küsü, inatlık, sıkılık.</p>	<p>Aazdan hem yazılı söz Temalara görä söz situaşiyası. Cümlä. Laf. Karşı maanalı laflar. Yakın maanalı laflar. Senselä laflar. Lafın payları.</p> <p>Aazdan hem yazılı tekst: verilmiş temaya görä tekst kurmak.</p> <p>Aazdan dialog hem monolog Söleni. Soslär. İncä hem kalın vokallar, uzun vokallar. Sesli hem sessiz konsonnar. İkili konsonnar. Vokal hem konson dönmeleri. Vokal garmoniyası. İntonaşiya. Temp.</p> <p>Okumak: literar hem nonliterar tekstleri okumak.</p> <p>Yazmak: tekst yazmak.</p> <p>Dil birimleri N. B! 1. Üredici hem ürenicilär aşaaada verilän gramatika termineri kullanmêêrlar. Dil birimleri söz örneklerindä belli olêrlar.</p> <p>Adlık: sayı, adlıkların hallara görä diişilmesi (<i>konsona bitän, vokala bitän</i>).</p> <p>Aderliklär: üz aderlikleri, <i>kendi aderlii</i> kullanmak.</p> <p>İşlik: zamana, üzlerä, sayılara görä işliklerin diişilmesi. İşliklerin <i>tarêrim-taranêrim, yikêrsın-yikanêrsın, giıyer-giıner</i> forması, <i>selemneşmää, erleşmää, sarmaşmaa</i> işliklerini kullanmak.</p>
<p>BİZİM AYLEMİZ Birliktä hem dostlukta</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ Evdä herkezin kendi işi var 	<p>Tanıtmak: ayleyi, evdekilerin işleri, sport sınışları tanıtmak.</p>	

<ul style="list-style-type: none"> ▪ B�ukler� hatır g�deriz ▪ Evdekil�r (patret hem karakteristika) ▪ Kiyatlar bilgi verer <p>Bizim aylemiz saa-sel�m</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ G�ud� gigienası ▪ Sevgili sport sınışları ▪ Pazar g�nneri aylemizd� <p>Musaafirlik</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ Biz musaafirlikt� ▪ Musaafirl�r bizd� 	<p>Adlamak: hatırlık danışmakları (bat�, kaku, bul�).</p> <p>Yazdırmak: evdekileri, g�ud� gigienasını yazdırmak.</p> <p>Annatmak: evdekil�r i�in, kendisi i�in ayled�, pazar g�nneri i�in, musaafirlik i�in annatmak.</p> <p>Teklif: danışmak, yalvarmak, buyur etmek, teklif.</p> <p>Kutlamaklar: kutlamak s�zleri.</p> <p>Cuvap: kayıl olmak hem ink�r etmek.</p> <p>Yardım: yardım istemek, yardım etmek.</p> <p>Tanıştırmak: musaafirlikt� kendini g�t�rm�k.</p> <p>Pozitiv duygular: beenm�k, hatır, mayıllık, kanaatlık, metetm�k, hoşlanmak s�zleri, yalpaklık.</p> <p>Negativ duygular: k�s�, sıklık, saygısızlık.</p>	<p>İnfinativ: <i>yapmaa, yapmamaa.</i></p> <p>Temel forma: <i>yap, yapma.</i></p> <p>Sayılık: sayıyı hem sırayı g�ster�n laflar (ka�? ka�ıncı?).</p> <p>Nışannik: nışannın eri (<i>g�z�l �i�ek, b�uk insan</i>), nışannıkların forması (<i>b�uk- taa b�uk- en b�uk, g�z�l-taa g�z�l-en g�z�l</i>).</p> <p>İşhallık: zamanı, eri, nicelii g�ster�n lafların kullanılması.</p> <p>Ardlaflar: �renilmiř ardlafları kullanmak; <i>-lan, -l�n, -nan, -n�n</i> ardlafları.</p> <p>Baalayıcılar: ne�inki, �nk�.</p> <p>Durgu�luk nışannarı: nokta, virg�l, soruş hem duygu nışanı.</p> <p>Sintaksis: annatma c�ml�, soruş c�ml�, izin c�ml�, duygulu c�ml�, kayıllık c�ml�, ink�r c�ml�. C�ml� payları: bař paylar – subyekt, predikat, ikincili paylar.</p> <p>�zel terminn�r: karşı maanalı laflar, yakın maanalı laflar, sensel� laflar, �z fikir; tekst, monolog; demekli okumak, plan; takrir, �izgi, durgu�luk nışannarı; s�z payı, adlık, nışannik, işlik, subyekt, predikat, bař pay, ikincili paylar; halk yaratmaları, yazılı literatūra.</p>
<p>BİZ HEM NATURA</p> <p>Natura olayları</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ Yaamur hem kaar ▪ L�zg�r ▪ Halk inan�ları <p>Hayvannar bizim yaşamamızda</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ Maasul/katık ver�n hayvannar ▪ Koşulacak hayvannar 	<p>Adlamak: natura olayları, maasullar;</p> <p>Yazdırmak: hava durumunu, yıl zamannarının nışannarını, hayvannarı yazdırmak.</p> <p>Tanıtmak: halk inan�ları, katıkları/maasulları tanıtmak.</p> <p>Annatmak: natura olayları i�in annatmak.</p>	

<ul style="list-style-type: none"> ▪ Hayvannarı koruyalım! <p>İnsan hem natura</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ Biz natura koruyucularıyız ▪ Kiyat dünneyi korumaa üüreder 	<p>İnstrukçıya: hayvannarlan kendini götürmāk, hayvannarı bakmak nasaatları, güvennik kuralları.</p> <p>Pozitiv duygular: şaşmak, beenmāk, sevinmāk, metetmāk, mayıl olmak, kanaatlık;</p> <p>Negativ duygular: korku, sakınmak, gücenmāk, pişmannık;</p>	
<p>VATANIM HEM ANA DİLİM</p> <p>Benim memleketim Moldova</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ Devlet bayraa. Gerb. Gimna. ▪ Moldovanın baş kasabası. ▪ Görümnü erlär. ▪ Natura zenginimiz. ▪ Moldovanın anılmış insannarı <p>Gagauzça lafederiz!</p> <p>Bütün dünnä kiyatlarda</p>	<p>Adlamak: geografiya erlerini, görümnü erleri adlamak.</p> <p>Annatmak: vatan, baş kasaba için, görümnü erlär için annatmak.</p> <p>Yazdırmak: devlet bayraanı, gerbı, literatura hem folklor personajlarını yazdırmak.</p> <p>Nasaat: nasaat almak, nasaat vermāk.</p> <p>Teklif: teklif etmāk/teklifi kabletmāk.</p> <p>Pozitiv duygular: beenmāk, sevinmāk, hodul olmak, mayıl olmak, metetmāk.</p>	

TEKLİFLİ LİTERATURA

Uşaklara deyni literar tekstlər

Modul	Üretim birimneri	Literatura
UŞAK İNSAN ARASINDA	Dolayda yaşamak	Petri Çebotar , “Susmak oyunu”; Nikolay Baboglu , “Çancaaz”, Valentina Oseeva “İilik”; Spiridon Vangeli , “Guguğanın bankası”, “Guguğanın kalpaa”; Evgeniy Permäk , “Para kesesi”; Nikolay Nosov , “Yamacık”, “Neçin?”.
	Küü-kasabamız	Nikolay Baboglu , “Eşillik günü”; Konstantin Vasilioglu, “Kuşku ol, uşam!”; Nikolay Tanasoglu , Bucak, Bucak (fragment); Nikolay Nosov , “Aalemin tokatçı”; Oleg Bußen , “Sokakta”.
BİZİM AYLEMİZ	Birliktä hem dostlukta	Petri Çebotar , “Ooluma”; Konstantin Vasilioglu , “Sofra”, “Namuzluk”, “Alma aacı”, “Benim ayläm”; Todur Zanet , “Mali”, “Anama”; Vasi Filioglu , “Yardımcı”.
	Bizim aylemiz saa-seläm	Nikolay Baboglu , “Orliogluların çöşmesi”, “Taraş”; İrina Stavskaya , “Balık tutmakta”; Valentina Bujilova , “Tarlada”, “Dermendä”.
	Musaafirlik	Todur Marinoglu , “Kış”, “Mardın sekizi”; Valentina Bujilova , “Yaklaşêr Kolada”, “Eni yıl”, “Pişirecez kovricäk”; Konstantin Vasilioglu , “Kolada”, “Mamu”.
BİZ HEM NATURA	Natura olayları	Nikolay Baboglu , “Donka Lelüm”; Aleksandr Yularcı , “Lüzgär, kaar hem gün”; Dmitriy Kara Çoban , “Kış gecesi”; Todur Marinoglu , “Yaz ortasında”; Konstantin Vasilioglu , “Yaprak dökümü”, “Güz”, “Ne gözäl!”, “İlkyaz habercisi”; Mina Kösä , “Sıcak yaamur”, “Kışın”; Aleksey Pleşçeev , “Güzün”.
	Hayvannar bizim yaşamamızda	Alla Bük , “Fizkultura”; Nikolay Baboglu , “Göcen”; Konstantin Vasilioglu , “Arıcık”, “Ku-ku-ri-gu”.
	İnsan hem natura	Gavril Gaydarcı , “Kurtarılmış bereket”; Petri Çebotar , “Herbir vakıdın kokusu başka”; Engin Köseoglo , “Gül hem Bülbül”; Valentina Bujilova , “Ne gözäl”, “Aprel”.

VATANIM HEM ANA DİLİM	Benim memleketim Moldova	Vasi Filioglu , “Bucak”; Andrey Kocancı , “Ana memleketim”; Nikolay Baboglu , “Kır sesleri”, “Ay-boba Çakır”; Spiridon Vangeli , “Ana-boba evi”.
	Gagauzça lafederiz!	Aleksandra Kristova “Ana dili”; Valentina Bujilova “Gagauz dilim”, “Büük sevgi”; gagauz halk masalı “Tilki hem kirpi”.
	Bütün dünnä kiyatlarda	Stepan Kuroglu , “Büük kısmet”; Dmitriy Kara Çoban , “Nişannar”; Kosti Vasilioglu , “Gözellik”; gagauz halk masalları “Canavar hem koyun”, “İki moçuga”; moldovan masalı “Bir çölmek altın”; Valentina Oseeva “Kör da görer”; Stepan Bulgar , “Üsüz çocuk”.

Библиосайтография

Правовая и нормативная база

1. *Curriculum național. Învățământul primar*. Chișinău: MECC, 2018.
2. *Cadrul de referință al al curriculumului național*, aprobat prin Ordinul Ministerului Educației, Culturii și Cercetării nr. 432 din 29 mai 2017.
3. *Codul Educației al Republicii Moldova*, modificat LP138 din 17.06.16, MO184-192/01.07.16 art.401, intrat în vigoare 01.07.16.
4. *Concepția educației în Republica Moldova*, 2000.
5. *Convenția cu privire la Drepturile Copilului*, ratificată de Parlamentul Republicii Moldova în 1990 și intrată în vigoare în 1993.
6. *Curriculum școlar, clasele I-IV*. Chișinău: ME, 2010.
7. *Instrucțiune cu privire la implementarea Metodologiei evaluării criteriale prin descriptori în învățământul primar, clasa I*, aprobată la Consiliul Național pentru Curriculum, Ordinul Ministerului Educației nr. 862 din 07 septembrie 2015.
8. *ISCED – Clasificarea Internațională Standard a Educației*, UNESCO, 2011.
9. *Hotărârea Guvernului nr. 727 din 16.06.2003 despre „Aprobarea strategiei naționale privind protecția copilului și a familiei”*.
10. *Legea Republicii Moldova cu privire la Drepturile Copilului*, nr. 338-XIII din 15 decembrie 1994.
11. *Metodologia privind implementarea evaluării criteriale prin descriptori, clasa I*, aprobată la Consiliul Național pentru Curriculum, Ordinul Ministerului Educației nr. 862 din 07 septembrie 2015; Ediția a II-a, aprobată la Consiliul Științifico-Didactic al IȘE din 27.12.2017.
12. *Metodologia privind implementarea evaluării criteriale prin descriptori, clasa a II-a*, aprobată la Consiliul Național pentru Curriculum, Ordinul nr. 862 din 07 septembrie 2015; Ediția a II-a, aprobată la Consiliul Științifico-Didactic al IȘE din 27.12.2017.
13. *Metodologia privind implementarea evaluării criteriale prin descriptori, clasa a III-a*, aprobată la Consiliul Național pentru Curriculum, Ordinul Ministerului Educației nr.70 din 05 septembrie 2017.
14. *Metodologia privind implementarea evaluării criteriale prin descriptori, clasa a IV-a*, aprobată la Consiliul Național pentru Curriculum, Ordinul Ministerului Educației, Culturii și Cercetării nr.1124 din 20 iulie 2018.
15. *Standarde de învățare și dezvoltare pentru copil de la naștere până la 7 ani: Standarde profesionale naționale pentru cadrele didactice din instituțiile de educație timpurie*, aprobate de către Consiliul Național pentru Curriculum, 23 august 2010.

16. *Programul de modernizare a sistemului de învățământ din Republica Moldova*, aprobat prin Hotărârea de Guvern nr. 863 din 26 august 2005.
17. *Standarde de eficiență a învățării*, Ministerul Educației al Republicii Moldova, 2012.
18. *Strategia de dezvoltare a educației pentru anii 2014-2020 „Educația 2020”*, publicat: 21.11.2014 în Monitorul Oficial Nr. 345-351; art Nr : 1014.
19. *Strategia intersectorială de dezvoltare a abilităților și competențelor parentale pentru anii 2016-2022*, MECC, publicat: 07.10.2016 în Monitorul Oficial Nr. 347-352, art Nr : 1198.
20. *Strategia Moldova Digitală 2020*, publicată: 08.11.2013 în Monitorul Oficial Nr. 252-257, art Nr:963.
21. *Strategia Națională Educație pentru toți*, publicată: 15.04.2003 în Monitorul Oficial Nr. 070, art Nr:441.

Исследования/ доклады

22. *Evaluarea curriculumului național în învățământul general. Studiu*. Chișinău: MECC, IȘE, 2018.
23. Bucun, N.; Guțu, V.; Ghicov, A. [et al.] *Evaluarea curriculumului școlar. Ghid metodologic*. Chișinău: IȘE, 2017.

Специальная литература

24. Ausubel, D. *Învățarea semnificativă*. Iași: Polirom, 2001.
25. Bocoș, M. *Instruirea interactivă*. Iași: Polirom, 2013.
26. Cerghit, I. *Metode de învățământ*. Iași: Polirom, 2005. Cartaleanu, T.; Cosovan O. ș.a. *Formarea de competențe prin strategii didactice interactive*, Chișinău, C. E. Pro didactica, 2008.
27. Ciolan, L. *Dincolo de discipline. Ghid pentru învățarea integrată/ crosscurriculară*. Editura Humanitas Educațional, București, 2003.
28. Ciolan, L. *Învățarea integrată*. Editura Polirom, Iași, 2008.
29. Darling-Hammond, L., Ancess, J., Falk, B, *Authentic Assessment in Action. Studies of School sand Students at Work*, Teachers College Press, Columbia University, 1995.
30. Gagné, R.M. *Condițiile învățării*, EDP, București, 1975
31. Guțu, V. *Curriculum educațional*. Chișinău: CEP USM, 2014
32. Guțu, Vl. (coord.), Chicu, V., Dandara, O., [et. al.]. *Psihopedagogia centrată pe copil*. Chișinău: CEPUSM, 2008.
33. (de) Hadji Ch. *L'evaluation, regles du jeu. Des intentions aux outils*. Paris: ESF, 1989
34. Houart, M. *Evaluer des compétence... Oui mais comment ?* Département Éducation et technologie (UNamur), 2001.
35. Joița, E. (coord.), *Profesorul și alternativa constructivistă a instruirii*. Editura Universitaria, Craiova, 2007.
36. Mihăescu, M.; Dulman, A.; Mihai, C. *Activități transdisciplinare. Ghid pentru învățători*. Editura Radical, București,

- 2004.
37. Nicolescu, B. *La transdisciplinarité (manifeste)*, Éditions du Rocher, Monaco, 1996 (trad. rom. *Transdisciplinaritatea (manifest)*, Editura Polirom, Iași, Junimea, 2007).
 38. Oprea, C.L. *Strategii didactice interactive*. București: Editura Didactică și Pedagogică, 2006.
 39. Peretti, A.; Legrand, J-A.; Boniface, J. *Tehnici de comunicare*, Polirom, Iași; 2001.
 40. Petrescu, P.; Pop, V. *Transdisciplinaritatea, o nouă abordare a situațiilor de învățare. Ghid pentru cadre didactice*. Editura Didactică și Pedagogică, București, 2007.
 41. Pogolșa, L., Bucun N. [et al]. *Monitorizarea procesului de implementare a curriculumului școlar*. /Pogolșa L., Bucun N. [et al], Chișinău, 2011.
 42. Saranciu-Gordea, L. *Metodologia învățământului primar, Suport de curs*. Chișinău: UPS „Ion Creangă”, 2014.
 43. Stelle, J., Meredith, K., Temple, C. *Învățarea prin cooperare, Ghidul nr. V*. Chișinău: C.E. ProDidactica, 1998.
 44. Temple, C. *Critical thinking in cross-curricular approach*, Open Society Institute – New York, RWCT, 2001.

Литература по учебной дисциплине

45. Constituția Republicii Moldova. <https://www.presedinte.md/rom/constitution>
46. Закон об особом правовом статусе Гагаузии (Гагаузия «Гагауз ери»).
47. Закон АТО Гагаузия «О флаге Гагаузии». <https://halktoplushu.md/index.php/zakon-o-flage-gagauzii-gagauz-eri>
48. Закон АТО Гагаузия «О гербе Гагаузии». <https://halktoplushu.md/index.php/zakon-o-gerbe-gagauzii-gagauz-eri>
49. Закон АТО Гагаузия «О гимне Гагаузии». <https://halktoplushu.md/index.php/zakon-o-gimne-gagauzii-gagauz-eri>
50. Закон о расширении сферы применения гагаузского языка. <http://www.halktoplushu.md/index.php/zakonodatelstvo-ato/proekty-zakonov/2136-o-rasshirenii-sfery-primeneniya-gagauzskogo-yazyka>
51. Уложение Гагаузии <https://halktoplushu.md/index.php/ulozhenie-gagauzii>
52. Гид по внедрению куррикулума для начального образования. Кишинэу: МОКИ, 2018.
53. Буджактан сесләр. Литература йазылары. Хазырлайан Д. Танасоглу. Кишинев: Картя Молдовеняскэ, 1959.
54. Гагауз фольклору. Собиратель и составитель Н. И. Бабоглу. Кишинэу: Картя Молдовеняскэ, 1969.
55. Гагаузско-русско-молдавский словарь. Составители Г. А. Гайдаржи, Е. К. Колца, Л. А. Покровская, Б. П. Тукан. Под ред. Н. А. Баскакова. Москва: Советская энциклопедия. 1973.
56. Курогло, С. С. Семейная обрядность гагаузов в XIX – начале XX века. Кишинев: Штиинца, 1980.
57. Русско-гагаузский разговорник = Rusça-gagauzça sözleşmäk kiyadı. Olga Radova-Karanastas, Stepan Kuroglo. Комрат: Б. и., 2016.
58. Сорочяну, Е. Хлеб в народной культуре гагаузов: этнолингвистическое исследование. Кишинев: Lexon-Prim, 2020.
59. Dizi-dizi boncuklar. Gagauzların halk yaratmaları. Toplayan G. Gaydarcı. Hazırlayannar P. Çebotar, V. Sırf. Kişinöv, 2014.
60. Gagauz dili hem literatura okumakları. Gagauz halkın istoriyası, kulturası hem adetleri. Начальное образование.

- Национальный күүрикүлүм. Кишинэу : Lyceum, 2018.
61. Gagauzça-Rusça-Romınca Sözlük = Гагаузско-русско-румынский словарь = Dicționar găgăuz-rus-român. Hazırlayannar: Petri Çebotar, Ion Dron. Chişinău: Pontos, 2002.
 62. Gagauzum bän! / Güllü Karanfil, Valentina Bujilova (Насіогло), Aleksandra Kristova [et al.]. Chişinău, 2021.
 63. Gaydarcı, G. Gagauzların halk yaratmaları. Hazırlayannar P. Çebotar, V. Sırf / Gagauzologiya XIX–XXI asirlerdä. T. I. Gagauziya, 2018.
 64. Kara Çoban, D. Seçmä yaratmalar. Ankara, 2004.
 65. Koca, S. Gagauz folkloru Valkaneş dialektindä. Chişinău: Elena-V.I., 2011.
 66. Koca, S., Bankova, İ. Gagauzça-rusça üüretmäk tematika sözlüü, Komrat, 2017.
 67. Kurt-kuş dünnesi. Masallar. Şöleyişlär. Annatmalar. Hazırlayan Petri Çebotar. Komrat, 2021.
 68. Marinoglu, T. Benim sevgili dostlarım. Komrat, 2013.
 69. Masal kutusu. Çevirici Kopuşçu V. İstanbul: ERDEM çocuk, 2017.
 70. Masal küpü. Hazırlayan Güllü Karanfil. Vol.1-2. Chişinău, 2021.
 71. Mavrodi, M. Başlangı klaslarda gagauz dilinin üüretmäk metodikası. Komrat, 2018.
 72. Soroçanu, E. Gagauzların kalendar adetleri: etnolingvistik aaraştırması = Гагаузская календарная обрядность: этнолингвистическое исследование. Chişinău: Gunivas, 2006.
 73. Stoletnäya, A., Çimpoieş-Belançuk, İ. Bukvalık. 1-ci klasa deyni. Chişinău: Ştiința, 2019.
 74. Stoletnäya, A., Kılçık, E. Gagauz dili hem literatura. 2-ci klasa deyni. Chişinău: Ştiința, 2019.
 75. Vasilioglu, K. Masallar. Uygun sözlär. Bilmeycelär. Chişinău: Ştiința, 2002.
 76. Vasilioglu, K. Vatanım – Bucak. Chişinău: Ştiința, 2003.
 77. Vasilioglu, K., Stoletnäya, A. Ana dili hem literatura okumakları. III-üncü klas. Chişinău: Ştiința, 2016.
 78. Vasilioglu, K., Stoletnäya, A. Ana dili hem literatura okumakları. IV-üncü klas. Chişinău: Ştiința, 2017.
 79. Zanet, T. Gagauzluk: kultura, ruh, adetlär. Gagauz folkloru. Chişinău: Pontos, 2010.
 80. Zanet, T. Gagauz türküleri, söleyişleri, bilmeceleri = Gagauz songs, Proverbs, Riddles = Cântece, proverbe, ghicitori găgăuze = Гагаузские песни, пословицы, загадки. Chişinău: Pontos, 2017.
 81. Zanet, T. Gagauz yortuları, adetleri, sıraları = Gagauz Holidays, Customs, Rites = Sărbători găgăuze, tradiții, obiceiuri = Гагаузские праздники, обычаи, обряды. Chişinău: Pontos, 2017.